

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA BOHEMISTIKY

Ivana Niklová

TESTOVÁNÍ JAZYKOVÉ ÚROVNĚ A1 DLE CEFR

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Božena Bednaříková, PhD.

Obor: Česká filologie

OLOMOUC 2010

Děkuji doc. PhDr. Boženě Bednařikové, PhD., za cenné rady, náměty, připomínky a odborné vedení bakalářské práce. Dále děkuji Mgr. Kateřině Vlasákové za podnětné náměty a konzultace a Výzkumnému ústavu pedagogickému v Praze v zastoupení Mgr. Kamily Sladkovské za poskytnutí dat z dotazníkového šetření.

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

Souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce.

V Olomouci dne 16. srpna 2010

OBSAH

Úvod	6
1 Jazyková úroveň A1 dle CEFR	8
1.1 Common European Framework of Reference for Languages	8
1.2 Podoby jazyka	8
1.3 Výuka cizího jazyka	8
1.4 Čeština v kontextu jazyků	9
1.5 Definice jazykové úrovně A1 dle CEFR	9
1.6 Jazykové znalosti k zvládnutí úrovně A1	10
1.6.1 ZVUKOVÁ ROVINA (VÝSLOVNOST)	10
1.6.2 GRAMATICKÁ ROVINA (MLUVNICE)	10
1.6.3 LEXIKÁLNÍ ROVINA (SLOVNÍ ZÁSoba)	11
1.6.4 JAZYKOVÉ FUNKCE	11
1.6.5 ČTENÍ	12
1.6.6 POSLECH	13
1.6.7 PSANÍ	13
1.6.8 MLUVENÍ	13
1.6.9 SOCIOKULTURNÍ MINIMUM	14
2 Požadavky na zkoušku z českého jazyka na úrovni A1 k získání trvalého pobytu	15
2.1 Vznik zkoušky	15
2.2 Prominutí zkoušky	15
2.3 Zásady zkoušky	16
2.4 Testované dovednosti ve zkoušce k získání trvalého pobytu	17
2.4.1 ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	17
2.4.2 PSANÍ	17
2.4.3 POSLECH S POROZUMĚNÍM	18
2.4.4 ÚSTNÍ ČÁST	18
2.5 Průběh a hodnocení písemné části zkoušky	18
2.6 Průběh a hodnocení ústní části zkoušky	19
2.7 Opakování zkoušky	19
3 Vznik a požadavky na tvorbu zkoušky A1 dle CEFR	20
3.1 Historie a cíl zkoušky	20
3.2 Formát a hodnocení úloh	21
3.3 Úlohy v písemné části zkoušky	21
3.4 Výhody a nevýhody uzavřených úloh	22
3.5 Psaní	23
4 Srovnání první a současné verze zkoušky z českého jazyka na úrovni A1 k získání trvalého pobytu	26
4.1 Vývoj zkoušek pro úroveň A1 k získání trvalého pobytu	26
4.2 Srovnání první a současné verze písemné zkoušky A1	26
4.2.1 ROZDÍLY V ČÁSTI ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	27
4.2.2 ROZDÍLY V ČÁSTI POSLECH S POROZUMĚNÍM	31
4.2.3 ROZDÍLY V ČÁSTI PSANÍ	33
4.3 Nedostatky u písemné části zkoušky	34
4.4 Ústní část zkoušky	34
4.4.1 TABULKA HODNOCENÝCH SCHOPNOSTÍ:	37
4.5 Nedostatky u ústní části zkoušky	38
5 Dotazníkové šetření	39
5.1 Popis dotazníku	39
5.2 Celkové počty vyzkoušených cizinců	40
5.3 Národnost uchazečů o zkoušku	42
5.3.1 ÚSPĚŠNÍ CIZINCI	42

5.3.2 NEÚSPĚŠNÍ CIZINCI	44
5.4 Informovanost uchazečů o zkoušku pro úroveň A1.....	46
Závěr	50
Anotace	52
Seznam zdrojů.....	53
Seznam příloh	55

Úvod

Dle novely zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky se musí cizinec prokázat znalostí českého jazyka, která je podmínkou jeho žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky. Tato povinnost platí od 1. ledna 2009 a nevztahuje se na občany Evropské unie, Norska, Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a na jejich rodinné příslušníky. Příslušníci ostatních národů musí složit zkoušku z českého jazyka na úrovni A1 dle CEFR (Common European Framework of Reference for Languages).

Cizinec může o povolení k trvalému pobytu zažádat po pětiletém pobytu na území ČR na základě víza k pobytu nad 90 dnů a na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 68 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

V této práci představíme úroveň A1 dle CEFR z dostupných zdrojů, které budou uveřejněny v seznamu zdrojů této práce, uvedeme jazykové znalosti, které cizinec musí mít, aby zvládl zkoušku na úrovni A1 k trvalému pobytu, a zhodnotíme testování jazykové úrovně A1 dle CEFR v České republice.

Jedním z cílů je tedy představení jazykové úrovně A1 dle CEFR. Srovnáme vymezené jazykové znalosti odpovídající úrovni A1 dle CEFR, které zkonfrontujeme s požadovanými znalostmi u zkoušky na úrovni A1, která je podmínkou pro vydání trvalého pobytu na území ČR.

Dílním cílem je porovnat první verze zkoušky s nejnovější verzí, která se zkouší od 1. července 2010. Poukážeme nejen na rozdíly mezi zkouškami, ale i na profesionalizaci zkoušek. Díky informacím z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze představíme koncepci budoucího vývoje a vzniku nových verzí zkoušek.

Vycházet budeme z modelových verzí zkoušek, které navzájem porovnáme a zkonfrontujeme s oficiálními požadavky na úrovni A1 dle CEFR.

Podle získaných informací zhodnotíme, zda požadovaná zkouška na úrovni A1, která vede k získání trvalého pobytu, odpovídá požadavkům CEFR.

Na základě dotazníkového šetření, které prováděl Výzkumný ústav pedagogický v Praze v roce 2009, doložíme úspěšnost uchazečů o trvalý pobyt u dnes již nezkoušených verzí. Výsledky byly poskytnuty pouze pro účely této práce. Dotazníkové šetření bylo určeno pro všechny instituce, které jsou oprávněny zkoušet úroveň A1. Data byla statisticky vyhodnocena Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze za dvě období, která budeme

srovnávat. Toto šetření prozradí, kolik uchazečů již bylo v daném období vyzkoušeno a mohlo tak získat trvalý pobyt na území ČR, pokud byly splněny i další podmínky.

1 Jazyková úroveň A1 dle CEFR

1.1 COMMON EUROPEAN FRAMEWORK OF REFERENCE FOR LANGUAGES

Common European Framework of Reference for Languages¹ je v českém překladu uváděn jako Společný evropský referenční rámec pro jazyky². Spíše než český ekvivalent SERR, je běžně užívaná a zažitá zkratka CEFR.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky je dokument Rady Evropy, který vznikl na základě potřeby všeobecně uznávaných kritérií pro hodnocení jazykových znalostí. Je obecným základem pro vypracování jazykových sylabů, učebnic a zkoušek v celé Evropě. Popisuje, jaké znalosti a dovednosti musí mít student k zvládnutí komunikace, která je zasazena do kulturního kontextu. Dokument obsahuje modelovou stupnici jazykových dovedností, která má šest úrovní. Rada Evropy rozlišuje stupně znalostí: A1, A2, B1, B2, C1, C2.

1.2 PODOBY JAZYKA

Mateřský, též rodný, výchozí, referenční jazyk se učíme přirozenou cestou, spontánně, nápodobou řeči dospělých od útlého věku.

Druhý jazyk je významným komunikačním prostředkem pro děti z jazykově smíšených manželství, potomky českých krajanů žijících v zahraničí, občany jiných národností žijících trvale nebo dlouhodobě na území České republiky. Jedná se o cizí jazyk, který běžně používají.

Cizí jazyk si volí student sám dle svých zájmů s ohledem na vlastní potřeby.

1.3 VÝUKA CIZÍHO JAZYKA

V Evropě se setkáváme se dvěma protichůdnými procesy, jež jsou ovlivňovány politickou a ekonomickou situací. První tendence se snaží snížit jazykovou rozrůzněnost a druhá naopak podporuje rozmanitost jazyků, o kterou se zasazuje Rada Evropy a její členské státy, čímž chtějí chránit evropské kulturní dědictví. Dokladem je Mezinárodní rok jazyků, který byl

¹ Dále jen CEFR.

² Dále jen SERR.

vyhlášen Valným shromážděním Organizace spojených národů (OSN) pro rok 2008. Vyhlášení toho roku mělo za cíl podpořit jazykovou rozrůzněnost.

Ve výuce českého jazyka rozlišujeme dva studijní obory. Prvním oborem je čeština pro cizince, která je zaměřena na praktickou výuku češtiny pro jinojazyčné mluvčí. Druhým oborem je čeština jako cizí jazyk, která je určena převážně českým rodilým mluvčím pro výuku češtiny jako cílového jazyka. Oba tyto programy je možné studovat v akademickém roce 2010/2011 na Karlově univerzitě v Praze jak v bakalářském, tak v navazujícím magisterském studiu. Studijní obor Čeština pro cizince lze studovat i na Masarykově univerzitě v Brně v bakalářském studiu, avšak magisterská forma není v akademickém roce 2010/2011 otevřena. Palackého univerzita v Olomouci nabízí Intenzivní kurz češtiny pro zahraniční studenty, ale i Czech for Euroculture, jež má pokračování v magisterském studiu.

1.4 ČEŠTINA V KONTEXTU JAZYKŮ

Český jazyk patří mezi přibližně 150 živých indoevropských jazyků, kterými mluví asi dvě miliardy lidí (z celkových šesti miliard obyvatel Země). Indoevropské jazyky se člení na 11 jazykových větví. Pod jednu větev patří jazyky slovanské, jež se dále dělí na jazyky jihoslovanské, východoslovanské a západoslovanské, do nichž patří i čeština spolu se slovenštinou, polštinou, horní a dolní lužickou srbštinou a kašubštinou.³ Čeština se řadí mezi flexivní jazyky, které se skloňují nebo časují. Existují různé druhy skloňování s četnými nepravidelnostmi. Slovosled je relativně volný a slovní druhy jsou tvarově odlišeny. Tato specifika je nutno brát v úvahu při výuce nejnižší úrovně češtiny a připravit na to studenty, neboť je z mateřštiny nemusí znát.

1.5 DEFINICE JAZYKOVÉ ÚROVNĚ A1 DLE CEFR

„Úroveň A1 (Breakthrough) je pravděpodobně nejnižší úrovní generativního ovládní jazyka, kterou je možno identifikovat“. (CEFR, 2001, s. 31) „Úroveň, na které se studenti dokáží jednoduchým způsobem zapojit do interakce, umí klást otázky týkající se jich samotných, toho, kde bydlí, lidí, které znají, věcí, které mají, a umí na podobné otázky

³ ČERNÝ (1998, s. 48-50).

odpovídat; dokáží iniciovat jednoduché výroky v oblasti nejnaléhavějších potřeb nebo týkající se velmi známých témat a reagovat na ně“.⁴

Z toho vyplývá také nutnost minimální znalosti gramatických pravidel, která jsou nutná k porozumění a dorozumění. Samozřejmě se tu mluví jen o spisovné češtině.

1.6 JAZYKOVÉ ZNALOSTI K ZVLÁDNUTÍ ÚROVNĚ A1

Charakteristika jazykových znalostí na úrovni A1 vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky⁵, z kterého byla pro vyučující vytvořena Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)⁶. Metodika k A1 je pojata jako obecná metodika úrovně A1, neboť v době jejího vzniku nebyl obsah zkoušky přesně definován.

Tyto jazykové znalosti je nutno definovat vzhledem k hodnocení zkoušky na úrovni A1, aby mohlo dojít k porovnání teoretických předpokladů a konkrétních úkolů ve zkoušce. Následující jazykové znalosti musí mít student k zvládnutí úrovně A1 dle CEFR.

1.6.1 Zvuková rovina (výslovnost)

Výslovnost je klíčovou dovedností, neboť její nezvládnutí může studentovi působit potíže, které se později odstraňují obtížně a pomalu. Cílem apercepce (rozpoznání hlásek) je, aby student na úrovni A1 rozlišil jednotlivé české hlásky a rozdíly mezi nimi. V rovině výslovnosti hlásek (též produkce) má umět vyslovit jednotlivé české hlásky a jejich kombinace. Když toto student zvládne, je nutno dále prověřit, zda u samohlásek zachovává délky, neváže délku samohlásek na slovní přízvuk nebo neredukuje samohlásky. Kontrolujeme výslovnost dvojhlásek a skupin souhlásek, které se v grafické podobě odlišují od výslovnosti. Zhodnotíme, jak student zvládl klást slovní přízvuk na první slabiku slova a jak umí identifikovat a používat intonaci (klesavou pro věty oznamovací, stoupavě klesavou pro otázky doplňovací a stoupavou pro otázky zjišťovací).

1.6.2 Gramatická rovina (mluvnice)

Čeština je jazyk s rozvinutou flexí, kvůli které má tzv. volný slovosled, a tudíž je k porozumění nutná znalost jak minima gramatických pravidel, tak i zvládnutí lexika. Student

⁴ CEFR (2002, s. 34).

⁵ RADA EVROPY. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky : jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. 267 s.

⁶ Dále jen METODIKA.

má rozumět komunikační situaci na úrovni A1, což je dovednost apercepční a v rovině produkce si má osvojit několik základních gramatických struktur a základních typů vět.

Student aktivně ovládá první, druhý, čtvrtý pád v obou číslech a zvládá některé tvary zájmen osobních, přivlastňovacích, tázacích, číslovek základních i některých řadových a neurčitých. V časování je seznámen se slovesnými kategoriemi: s osobou, číslem, časem (přítomný, minulý a složený budoucí čas od nedokonavých sloves), způsobem (oznamovací, fráze z rozkazovacího a podmiňovacího) a aktivní slovesný rod. Student si osvojí některé příslovce, spojky, částice, citoslovce a předložky pojící se s druhým a čtvrtým pádem. Rozumí jednoduchým větám nebo souřadným souvětím a umí takové věty v omezené míře produkovat. Neměla by chybět obeznámenost studenta s přechylováním ženských příjmení a některých obecných jmen.

1.6.3 Lexikální rovina (slovní zásoba)

Slovní zásoba představuje soubor lexikálních jednotek. Je podmínkou pro komunikaci a studium cizího jazyka.

V rovině recepce si má student vybavit automatizované znalosti lexikální jednotky, identifikovat je při recepci i produkci, rozšiřovat pasivní i aktivní slovní zásobu.

V rovině produkce by měl disponovat aktivní spisovnou slovní zásobou, kterou si dokáže vybavit a použít, umět kompenzovat svůj deficit v oblasti slovní zásoby, být si vědom některých vztahů mezi jednotkami slovní zásoby a v omezené míře s nimi umět pracovat.

Slovní zásoba se člení tematicky a dělí se na slovní zásobu povinnou a fakultativní. Slovní zásobu lze dle potřeby rozšiřovat či zužovat. Při rozšiřování slovní zásoby je nutno zvážit účelnost a potřebnost.

1.6.4 Jazykové funkce

Jazykové funkce slouží k využití jazykových prostředků za účelem dosažení konkrétních řečových cílů v rámci určité komunikační situace. Pomáhají studentovi rozpoznat záměr řečového chování partnera, ale i formulovat vlastní promluvu, aby dosáhl svého komunikačního cíle. Jazykové funkce se vztahují k mluvené i k psané podobě jazyka.

V rovině porozumění a zaujetí svého postoje má student rozpoznat základní signály formální i neformální komunikace a pochopit základní komunikační záměr partnera. V rovině vyjádření postoje dokáže formulovat svůj záměr, kompenzovat své nedostatky v oblasti jazykových prostředků vhodnými funkcemi, rozlišit promluvu formální od neformální.

Student má umět zareagovat v několika oblastech, kterými jsou:

a) sdělování a hledání faktických informací, v kterých student např. vyjádří svou identifikaci s názorem, podá základní popis věci, krátce referuje o jednoduché události nebo položí otázky zjišťovací a doplňovací;

b) vyjadřování postojů, v kterých např. odpoví na otázky zjišťovací a doplňovací, vyjádří (ne)souhlas či (ne)znalost, stupeň jistoty, různé emocionální postoje a přání, ujistí se o platnosti tvrzení, zjistí možnosti a schopnosti druhých, poděkuje;

c) ovlivňování průběhu děje, kdy např. podá a reaguje na návrh, vyjádří prosbu či žádost, rozkaz, připomínku, výstrahu, povzbuzení, návod, pokyn, instrukci, požádá o radu, doporučení, pomoc;

d) oblast společenského styku, v které např. vhodným způsobem upoutá pozornost, při zahájení a ukončení kontaktu formálně či neformálně osloví, pozdraví i představí druhé, reaguje na dotazy, ovládá formální a neformální oslovení při písemném styku, ovládá gratulace k narozeninám a svátku, vyjádří lítost a soustrast, přinese přípitek;

e) strukturace svého ústního projevu, kdy např. vyjádří váhání, opraví vlastní sdělení, vyjádří, že rozumí či nerozumí a přeruší hovor, osvojí si základy konverzace v telefonu, v soukromé korespondenci rozumí krátkému pozdravu na pohlednici a vytvoří text pozdravu, přání k narozeninám, svátku, projeví soustrast;

f) oblast funkcí spojených s kompenzačními strategiemi, kdy např. požádá o zopakování či o napsání určitého slova, zeptá se na význam výrazu, požádá o hláskování slova a odpoví na podobné žádosti, požádá o pomoc při hledání vhodného slova nebo o pomalejší tempo promluvy.

1.6.5 Čtení

Čtení s porozuměním patří k základním řečovým dovednostem. Cílem pro studenta je, aby uměl přečíst s porozuměním krátká a jednoduchá sdělení, která se týkají základních oblastí jeho života. V jednoduchých textech umí vyhledat známá jména, slova i základní fráze a dokáže pochopit podstatu obsahu materiálu či krátkých jednoduchých popisů (nejlépe s vizuální oporou). Student má porozumět základním písemným pokynům, instrukcím a upozorněním. Jakmile si student osvojí grafický systém češtiny a zvládne českou abecedu, získá základní jazykové prostředky a základní čtenářské dovednosti.

1.6.6 Poslech

Poslech je receptivní řečovou dovedností. Představuje proces, který se zaměřuje na propojení slyšeného textu s jeho významem. Poslech jako komplexní řečová dovednost zahrnuje dílčí dovednosti (kontextový odhad, vyvozování a předvídání, paměť, představivost), které jsou od studenta vyžadovány. Od studenta se vyžaduje, aby uměl rozpoznat hranice známých slov, využít pauzy v textu k analýze vyslechnutého textu a kompenzovat poslechový deficit.

V rovině akustické má student vnímat a rozpoznat charakteristické rysy zvukové podoby češtiny, čímž identifikuje zvukové jednotky nesoucí význam. V rovině sémantické interpretuje celkový význam sdělení a redukuje vyslechnutý text na nejpodstatnější informace.

1.6.7 Psaní

Psaní je kulturně podmíněnou řečovou dovedností, kterou si musí student osvojit. Psaní na této úrovni slouží studentovi primárně ke grafickému záznamu jednoduchých informací psacím nebo tiskacím písmem.

Od studenta se požaduje, aby uměl napsat jednoduché věty s určitým komunikačním cílem a opsat podle vzoru jednotlivá slova či krátké texty. S tím jsou spjaty jak studentovy znalosti (slovní zásoba, gramatika, jazykové funkce, znalost české abecedy atd.), tak i určité zvyklosti, které jsou vyžadovány psanou formou sdělení.

1.6.8 Mluvení

Mluvení je aktivní produktivní řečová dovednost. Probíhá v kombinaci s poslechem a s porozuměním. Obě tyto složky jsou vzájemně podmíněny a ovlivňují se. V didaktice cizích jazyků je mluvení považováno za samostatnou řečovou dovednost.

Studentovým cílem je, aby uměl vyjádřit mluvenou formou svůj základní komunikační záměr. Musí umět získávat v českém prostředí informace, které jsou nutné k realizaci jeho komunikačních cílů a jednoduchým způsobem sdělovat pocity, nálady, zkušenosti, myšlenkové obsahy. Student si má osvojit různé role v rámci dialogu a vstoupit do interakcí s českými rodilými mluvčími. Student na úrovni A1 dokáže mluvit o sobě, své rodině, práci a o jiném společenství, které je mu blízké.

V případě, že se student dostane do situace, v níž mu jeho znalosti nebudou postačovat, musí mít osvojené určité kompenzační strategie, kterými si pomůže. V těchto případech

student využije např. gest nebo názorného pohybového předvedení skutečnosti, nebo si vypomůže jiným cizím jazykem.

1.6.9 Sociokulturní minimum

Student je seznámen se základními sociokulturními aspekty života v České republice, čímž si vytváří všechny předpoklady k tomu, aby byl při interakci s rodilým mluvčím a českým prostředím komunikačně úspěšný. Sociokulturní minimum získá, když si osvojí základní společenské normy, které bude umět využívat v běžných situacích každodenního života. Zvládnutí tohoto minima mu umožňuje komunikovat v běžných situacích a usnadňuje mu komunikaci a začlenění do české společnosti.

Na úrovni A1 se pod sociokulturním minimem skrývají základní informace o České republice (např. rozdělení na Čechy, Moravu a Slezsko, název hlavního města, počasí a podnebí, odlišné jednotky atd.), o mimojazykových faktech (např. mezilidské vztahy, hodnoty, víra a postoje, společenské konvence, rituály a obyčeje) a osvojení si základních společenských norem (např. zdvořilostní fráze, tykání a vykání v závislosti na typu situace a na sociálních rolích, vhodné formy oslovení včetně správného používání titulů).

2 Požadavky na zkoušku z českého jazyka na úrovni A1 k získání trvalého pobytu

2.1 VZNIK ZKOUŠKY

Zkouška z českého jazyka pro cizince na úrovni A1 jako jedna z podmínek pro udělení trvalého pobytu na území ČR byla vytvořena kolektivem Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky hlavního města Prahy.

Tato zkouška odpovídá úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a byla vytvořena v souladu s „Pravidly organizace a konání zkoušky pro cizince jako jedné z podmínek pro udělení trvalého pobytu“, ve znění schváleném usnesením vlády České republiky č. 538 ze dne 14. května 2008.

S konkrétním formátem zkoušky a s její administrací seznámí veřejnost instituce, které byly pro tvorbu zkoušek a jejich administraci vybrány a jsou uvedeny v tzv. Seznamu škol, který vydává MŠMT⁷. Tento Seznam škol je uveřejněn na webu Čeština pro cizince⁸, odkazují na ně i webové stránky MŠMT. Kromě Univerzity Karlovy v Praze tam patří Univerzita Palackého v Olomouci, Masarykova univerzita v Brně, Západočeská univerzita v Plzni nebo Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Cílem zkoušky je ověřit receptivní a produktivní řečové dovednosti uchazeče o zkoušku a zhodnotit úroveň jeho komunikační kompetence v češtině.

2.2 PROMINUTÍ ZKOUŠKY

Povinnost vykonat zkoušku se nevztahuje na občany Evropské unie, Norska, Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a jejich rodinné příslušníky.

Podle ust. § 70 odst. 5 zák. č. 326/1999 Sb. se doklad o zvládnutí českého jazyka na úrovni A1 nevyžaduje od cizince, který:

- a) nedosáhl věku 15 let,

⁷ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

⁸ Webové stránky Čeština pro cizince provozuje Výzkumný ústav pedagogický v Praze z pověření MŠMT od června 2008. Stránky se zaměřují na zkoušku z českého jazyka na úrovni A1 podle SERR pro trvalý pobyt cizinců v České republice. Portál přináší informace o tom, jak se na zkoušku připravit (nabízí interaktivní zkoušku nanečisto), jaká jsou její pravidla, kde je možné zkoušku složit a mnoho dalších užitečných odkazů ke zkoušce i všech náležitostí k povolení trvalému pobytu na území České republiky. Veškeré informace jsou v češtině a angličtině, vybrané texty navíc ve francouzštině, ruštině, ukrajinštině, vietnamštině, čínštině, mongolštině a arabštině. Webové stránky jsou určeny nejen cizincům, ale i vyučujícím a zkoušejícím.

- b) prokáže, že v průběhu 20 let předcházejících podání žádosti o povolení trvalého pobytu byl nejméně 1 školní rok nepřetržitě žákem základní nebo střední školy s českým vyučovacím jazykem,
- c) žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo 67 nebo po zániku oprávnění k trvalému pobytu podle § 87 odst. 7 písm. a) bodu 4,
- d) prokáže, že má tělesné nebo mentální postižení mající vliv na jeho schopnost komunikovat,
- e) dosáhl věku 60 let.

Požadavek prokázání zkoušky z českého jazyka platí pouze pro nově povolované žádosti o trvalý pobyt. V případě prodloužení platnosti průkazu prokazujícího povolení k trvalému pobytu požadavek na prokázání absolvování zkoušky z českého jazyka nevzniká.

Zkoušku je možno vykonat v každém kraji, kde je minimálně jedna instituce oprávněna provádět zkoušku z českého jazyka pro trvalý pobyt. Nabízí se jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a dále některá vybraná pracoviště vysokých škol.

Jazykový kurz může poskytnout uchazeči jakákoliv jazyková škola či jazykový institut, které se řídí Metodikou přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt na úrovni A1. Stát cizincům nezajišťuje bezplatnou výuku češtiny. Příprava na zkoušku je dobrovolná dle potřeb uchazeče.

2.3 ZÁSADY ZKOUŠKY

Zkouška A1 vychází ze zásad, které jsou popsány v Metodice⁹:

Zkoušky musejí být srovnatelné co do podmínek, hodnocení, obsahu, rozsahu a obtížnosti, i když jsou konány na různých místech a v různé době. Každý termín zkoušky má novou variantu testu.

Zkouška včetně všech úkolů má jednotnou úpravu a je vypracována jasně a jednoznačně dle předem stanovených pravidel. Před vykonáním zkoušky má uchazeč právo seznámit se s formátem zkoušky a zkušebním řádem v jazyce, který ovládá. Každá instituce testující úroveň A1 by měla poskytnout cvičné sady testů s ukázkou dílčích částí zkoušky, s modelovými typy úloh a s informacemi o celém průběhu zkoušky.

Vybírají se autentické texty odpovídající jazykové úrovni A1, s nimiž se uchazeč o zkoušku setká v běžných životních situacích, jež je možné jazykově upravovat. Instrukce jsou formulovány přiměřeně k úrovni A1 bez použití zprostředkujícího jazyka. Dílčí části

⁹ METODIKA (2008, s. 73-75).

písemné zkoušky využívají doprovodné obrazové materiály i grafické prostředky. U zadání se uvádějí příklady řešení, a pokud uchazeč ani po přečtení příkladu nechápe zadání, zkoušející mu podstatu úlohy vysvětlí. Texty s úlohami jsou zasazeny do komunikačních situací týkajících se úrovně A1. V testu se volí úlohy navzájem nezávislé, ale mohou spolu souviset položky v rámci téže úlohy. Vzhledem k objektivnosti výsledků má dílčí část zkoušky obsahovat alespoň 10 položek.

2.4 TESTOVANÉ DOVEDNOSTI VE ZKOUŠCE K ZÍSKÁNÍ TRVALÉHO POBYTU

Zkouška má písemnou a ústní část, v které ověřuje receptivní a produktivní řečové dovednosti uchazeče o zkoušku a úroveň jeho komunikační kompetence v češtině.

Písemnou částí je test, který je tvořen dvěma samostatnými dílčími částmi, jež ověřují receptivní řečové dovednosti, kterými jsou poslech s porozuměním a čtení s porozuměním, a produkci psaného textu v rozsahu odpovídající úrovni A1.

Zkouška prověřuje následující schopnosti z rozsahu úrovně A1.

2.4.1 Čtení s porozuměním

Čtení s porozuměním ověřuje, zda uchazeč rozumí známým výrazům, jménům a jednoduše formulovaným větám, zda je schopen v textech (odpovídajících úrovni A1) vyhledat základní informace konkrétního rázu a pochopit podstatu textu. Dále prověřuje schopnost porozumět hlavním informacím a odhadnout význam neznámé slovní zásoby.

Uchazeč na úrovni A1 má rozumět jednoduchým větám v krátkých a jednoduchých textech, zvládnout vyhledání známých jmen a slov. Musí též rozumět krátkým a jednoduchým sdělením na pohlednicích, umět rozpoznat známá jména, slova a nejzákladnější fráze v jednoduchých nápisích týkajících se běžných každodenních situací, v hrubých rysech pochopit obsah jednoduššího informačního materiálu a krátkých jednoduchých popisů, zvládnout se řídit stručnými, jednoduše napsanými orientačními pokyny.¹⁰

2.4.2 Psaní

Psaní ověřuje, zda uchazeč o zkoušku dokáže zformulovat srozumitelné písemné sdělení, které obsahem, rozsahem i užitím lexika odpovídá úrovni, čímž můžou být formuláře týkajících se jeho osoby nebo napsání stručného textu o sobě, o postavách, o místě bydlení

¹⁰

CEFR (2002, s. 71-73).

a činnostech. Uchazečův písemný projev musí být čitelný, volba písma nerozhoduje (přípustné je psací i tiskací písmo).¹¹

2.4.3 Poslech s porozuměním

Poslech s porozuměním prověřuje pochopení záměru partnera v komunikaci a schopnost porozumět hlavním informacím z textu. Uchazeč na úrovni A1 musí zvládnout sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovená, s dostatečnými pomlkami. Chápe pokyny, které jsou sdělovány taktéž pomalu a zřetelně. Dokáže se řídit krátkými a jednoduchými orientačními pokyny.¹²

2.4.4 Ústní část

Ústní část zkouší uchazečovu výslovnost, rozsah slovní zásoby, vhodné užívání jazykových funkcí a pohotovost vyjadřování. Zkoumá ovládnutí gramatického minima, jež přispívá k celkové srozumitelnosti projevu. Uchazeč zvládne vytvořit jednoduché výpovědi o lidech a místech, dokáže jednoduchým způsobem popsat sám sebe, co dělá, kde žije. Umí komunikovat v běžných každodenních situacích, zvládne jednoduchou společenskou konverzaci, zvládne klást jednoduché otázky a na obdobné dotazy i odpovídat.

Dialog probíhá mezi uchazečem o zkoušku a zkoušejícím, který je rodilý mluvčí a zvládne otázky dle potřeby přeformulovat, zopakovat nebo vysvětlit. Při výskytu potíží s porozuměním má uchazeč možnost požádat o výměnu komunikačního partnera, kdy si zkoušející vymění roli s jedním z hodnotitelů. Uchazeč nemá čas na přípravu. Ústní část zkoušky trvá přibližně 10 minut. Uchazeč se musí představit a zodpovědět otázky zkoušejícího. Otázky jsou směřovány na osobu uchazeče a dalších témat odpovídajících úrovni A1. Uchazeč ve spolupráci se zkoušejícím vytvoří dialog. Ten zahájí zkoušející a ověří tak schopnost reakce uchazeče v dané komunikační situaci.¹³

2.5 PRŮBĚH A HODNOCENÍ PÍSEMNE ČÁSTI ZKOUŠKY

Pro konání písemné části zkoušky jsou uchazeči rozděleni na skupinu slovanských a neslovanských mluvčích. Písemná část zkoušky trvá 70 minut a skládá se z těchto dílčích částí: čtení s porozuměním, psaní a poslech s porozuměním. Uchazeč vykoná úspěšně písemnou část zkoušky, když uspěje v každé dílčí části alespoň na 60 %. Když uchazeč

¹¹ CEFR (2002, s. 68-69).

¹² CEFR (2002, s. 68-69).

¹³ CEFR (2002, s. 76-78).

nedosáhne minima, není připuštěn k ústní části. Úspěšně vykonané dílčí části nelze uznat při opravném termínu zkoušky. Zkoušející opravují písemnou část ihned po vykonání.¹⁴

2.6 PRŮBĚH A HODNOCENÍ ÚSTNÍ ČÁSTI ZKOUŠKY

Ústní část zkoušky trvá 10 minut. Zkouška se skládá z dialogu mezi uchazečem o zkoušku a zkoušejícím. Dle pravidel není poskytován čas na přípravu. Před tříčlennou zkušební komisí probíhá ústní část zkoušky. Předseda zkušební komise musí být vysokoškolsky vzdělaný pedagogický pracovník s aprobační k výuce českého jazyka a mít alespoň pětiletou pedagogickou praxi. U zbývajících členů zkušební komise je požadováno vysokoškolské vzdělání se zaměřením na výuku českého jazyka nebo cizích jazyků. Členové zkušební komise hodnotí stupnicí od 1 do 5. Zaměřují se na čtyři dovednosti: srozumitelný ústní projev, mluvnickou správnost, rozsah užitého lexika a schopnost reagovat na otázky zkoušejícího. Cizinec vykoná ústní část zkoušky úspěšně, když není aritmetický průměr vyšší než 3,5 bez zaokrouhlování.¹⁵

2.7 OPAKOVÁNÍ ZKOUŠKY

Jestliže cizinec u zkoušky neuspěje, může si podat přihlášku k další zkoušce v jiném termínu na libovolné škole ze seznamu škol, které mají oprávnění tuto zkoušku vykonávat. Počet zkoušek není nějak omezen.

¹⁴ METODIKA (2008, s. 80).

¹⁵ METODIKA (2008, s. 80).

3 Vznik a požadavky na tvorbu zkoušky A1 dle CEFR

3.1 HISTORIE A CÍL ZKOUŠKY

Se vstupem České republiky do Rady Evropy (30. června 1993) a do Evropské unie (1. května 2004) se pozměnila i česká migrační a azylová politika. ČR respektuje mezinárodní závazky, které pro ni plynou z členství ve výše uvedených organizacích a snaží se koordinovat postup všech státních orgánů, orgánů územní a zájmové samosprávy a dalších subjektů zabývajících se migrací. Vzhledem ke své vysoké důležitosti kladou jazykové zkoušky vysoké nároky na kvalitu.

1. ledna 2009 nabyl platnosti zákon, který zavedl jazykové zkoušky pro cizince jako jednu z podmínek žádosti o udělení trvalého pobytu. Tito žadatelé tedy musí prokázat znalosti českého jazyka na úrovni A1, což je nejnižší úroveň komunikace, tedy základní komunikativní situace každodenního života, ve kterých se testuje odpovídající reakce.

Potřeba jazykového testování roste s potřebou standardizace ověřování znalostí češtiny jako cizího jazyka v rámci projektu Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Referenční úroveň A1 dle CEFR popisuje úroveň uživatele základů jazyka. Rámec odráží priority Rady Evropy i priority tzv. Lisabonského procesu, které se orientují na konkrétní výkon uchazeče v komunikačních cílech a rolích.

Pro zkoušky byl zvolen, nehledě na testovanou úroveň, jednotný formát, jak bodování, tak i pořadí testovaných dovedností. Nejvyšší nároky na jednotnost formátu jsou kladeny na jednotlivé varianty téže úrovně.

„Úkolem zkoušení je zjistit (co možná nejobektivnějším, validním a časově přijatelným způsobem), co (a do jaké míry) zkoušený umí a co nikoliv (nejde samozřejmě o pouhou sumu znalostí, ale především o schopnost náležitě s nimi nakládat).“¹⁶

Cíl zkoušky je vymezen v oblastech jazykových, odborných a společenských, aby se ověřila znalost jazyka, který je kombinací jazykových vědomostí i řečových dovedností. Jazykové zkoušení ověřuje jak řečové chování, tak schopnost navázat komunikační kontakt s okolím.

Podoba zkoušky ověřující znalosti českého jazyka na úrovni A1 dle CEFR, kdy CEFR má zajišťovat objektivitu, nezaujatost a mezinárodní srovnatelnost znalostí, je připravována v Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy. U nižších úrovní se doporučuje

¹⁶ HRDLIČKA, M.: Jazykové testování a chyba: In *Ústní zkoušky z cizích jazyků (a z češtiny pro cizince): Sborník z mezinárodní konference*. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2006. s. 109.

vycházet od jednodušších úloh ke složitějším, kde by byly uvedeny ukázkové příklady se správným řešením.

„Ověřování úrovně ovládnutí jazyka je tradiční, zákonitou a ničím nezastupitelnou součástí jazykového vzdělávání, resp. posouzení dosaženého stupně ovládnutí konkrétního jazyka u konkrétního klienta, uchazeče o zkoušku, v konkrétním čase a prostoru. Nezastupitelnost ověřování a potřeba obecně srozumitelného a transparentního popisu uchazečova výkonu se zdají být zcela logickým požadavkem, vyplývajícím i z dalšího využívání výstupů zkoušky jednak směrem ke klientovi a jeho dalším záměrům a jednak směrem ke zřizovateli kurzu, organizaci výuky, obsahu a prioritám jazykového vzdělávání v relevantních oblastech obecně (národní vzdělávací politika, jazyková politika státu, předepsané koncepce kurzů, vzájemné vazby uvnitř vzdělávacího systému, národní vzdělávací systém a jeho prostupnost atd.).“¹⁷

3.2 FORMÁT A HODNOCENÍ ÚLOH

Pro všechny úrovně byl stanoven jednotný formát zkoušky, kdy každá dovednost obsahuje určitý počet úloh s různým počtem úkolů k dané úloze. Počet úkolů byl stanoven na 25 a každý správně zodpovězený úkol se hodnotí jedním bodem, maximum bodů získané v každé dovednosti je tedy 25.

Každá dovednost pak představuje 25 % celkového hodnocení zkoušky, přičemž kandidát musí dosáhnout hranice 68 %, tedy správně zodpovědět 17 úkolů z 20. Hodnocení je pouze na škále *uspěl* a *neuspěl*. Bodové hodnocení koresponduje např. s francouzskou zkouškou DELF A1, kde podmínkou pro získání diplomu je minimum pěti bodů v každé dovednosti a pro hodnocení *uspěl* je třeba získat 50 bodů, čímž je splněna hranice 50 %. Shody najdeme i s německou zkouškou Start Deutsch 1, která má stejné řazení dovedností.¹⁸ Vystává otázka, zda by hodnocení nemělo být odstupňováno.

3.3 ÚLOHY V PÍSEMNÉ ČÁSTI ZKOUŠKY

Všechny části písemné zkoušky prošly fází ověřování po stránce obsahové, konstrukční i jazykové. Zkoušky byly posouzeny odbornými recenzenty.

¹⁷ HÁDKOVÁ, M.: Zkoušky podle Společného evropského referenčního rámce? : In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince)*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2007. s. 151.

¹⁸ VLASÁKOVÁ, K.: Elementární úroveň znalosti jazyka (úroveň A1) a jak ji ověřovat : In *Ústní zkoušky z cizího jazyka a SERR*. Praha : ÚJOP Univerzita Karlova, 2006. s. 206.

Dochází k vzájemnému propojení jednotlivých částí zkoušky, aby byla dodržována nastavená hodnotící kritéria včetně jejich výkladu.

Zadání musí vycházet z jednotné formulace dle mezinárodně stanovených a srovnatelných kritérií odrážejících jazykové dovednosti. Ve zkoušce na úrovni A1 jsou instrukce k řešení úlohy uvedeny pouze v českém jazyce, protože uživatel na úrovni A1 má být schopen porozumět jednoduchým pokynům.

V písemné části zkoušky převažuje typ a formát úloh uzavřených s výběrem odpovědí či úloh uzavřených přiřazovacích. U úloh, které mají odpověď se čtyřmi volbami, shledáváme výhody v jejich praktičnosti, možnosti celkového porozumění i v tradiční formě, avšak i nevýhody, kterými je nefunkčnost, matení i možnost postupné eliminace.

V souvislosti s požadavkem na co největší objektivitu vyhodnocení testu byly při ověřování receptivních řečových dovedností (čtení a poslech s porozuměním) využity převážně úlohy uzavřené, a to úlohy s dvoučlennou volbou, úlohy s výběrem z více odpovědí, úlohy přiřazovací i úlohy seřazovací.

Do zkoušky nejsou zařazeny lexikálně gramatické úlohy, neboť tyto znalosti ověřují jednotlivé dovednosti.

3.4 VÝHODY A NEVÝHODY UZAVŘENÝCH ÚLOH

Z uzavřených úloh byly do zkoušky (čtení a poslech s porozuměním) zařazeny úlohy dichotomické, úlohy s výběrem z více než dvou alternativ, úlohy přiřazovací i úlohy uspořádací.

Vzhledem k tomu, že řešení dichotomické úlohy spočívá ve výběru jedné ze dvou alternativ, tj. zkoušený má padesátiprocentní naději, že správnou variantu uhodne, byl tento typ použit v úlohách skládajících se z několika dílčích úkolů (taktéž dichotomického charakteru). Uvedený typ úlohy byl zvolen v jednom případě při testování poslechu s porozuměním (ve vazbě na výchozí poslechový text) a v jednom případě při testování čtení s porozuměním (ve vazbě na výchozí čtecí text), kde zkoušený nalézal potřebné informace. Osvědčily se úlohy s výběrem odpovědi ze čtyř možností (tj. jedna správná odpověď a tři distraktory). V uvedených testových úlohách bylo vždy zařazeno pouze jedno správné řešení (na tuto skutečnost bylo pamatováno i při formulaci zadání úlohy). Při výběru alternativ

v dané úloze byla věnována pozornost tomu, aby všechny uvedené možnosti byly podobné formou i obsahem a aby byly z výčtu vyloučeny nesmyslné či banální distraktory.¹⁹

Výhody uzavřených úloh:²⁰

- a. Zaručení objektivitu vyhodnocení odpovědí z písemné části zkoušky.
- b. Možnost poměrně rychlého opravení a vyhodnocení odpovědí, které může být do značné míry automatizováno použitím šablony nebo počítačovým zpracováním.

Nevýhody uzavřených úloh:²¹

- a. Nemožnost testovat uzavřenými úlohami některé dovednosti produktivní povahy.
- b. Pravděpodobnost uhodnutí správné odpovědi, přičemž pravděpodobnost volby správného řešení vzrůstá se snižujícím se počtem alternativ nebo při použití nevhodných distraktorů.
- c. Obtížnost odhalení konstrukčních nedostatků uzavřených úloh, neboť tyto nedostatky nemusí být z odpovědí testovaných jedinců zjevné.
- d. Možnost přehlédnutí správné odpovědi v nabízených alternativách.
- e. Možnost znejistění příliš přemýšlivých jedinců, kteří hledají v nabízených alternativách tzv. chyták.
- f. Omezené využívání ve výuce češtiny jako cizího jazyka, kandidáti tak nemusí být na řešení různých typů uzavřených testových úloh předem připravováni.

Z otevřených testových úloh byly do zkoušky jen výjimečně zařazeny otevřené úlohy se stručnou odpovědí.

3.5 PSANÍ

Pokyny v dovednosti psaní musí být formulovány jednoduše, jasně a stručně. Na této úrovni musí být zadané přesné instrukce, jaký text má být vytvořen. Při vzniku zkoušky se zvažoval rozsah vzhledem k času (jeden dlouhý, dva krátké či více krátkých textů), či zda připustit výběr z několika témat, od čehož se upustilo, aby uchazeč zbytečně neztrácel čas při váhání

¹⁹ ČADSKÁ, M.: Několik poznámek k ověřování kvality testových úloh: In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince)*. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2007. s. 151.

²⁰ ČADSKÁ, M.: Několik poznámek k ověřování kvality testových úloh: In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince)*. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2007. s. 151.

²¹ ČADSKÁ, M.: Několik poznámek k ověřování kvality testových úloh: In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince)*. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2007. s. 151.

z výběru témat a výkony se lépe hodnotily. Témata musí být vybrána ze známých a jednoduchých okruhů. Pro každou variantu jsou témata odlišná, ale zároveň srovnatelná do náročnosti i upotřebitelnosti v praxi. Na nižší úrovni se uchazečům musí definovat specifika odpovědi (délka textu zadaná v počtu slov). Důležitou roli hraje zadání, neboť v něm dochází ke kontaminaci se čtením. Uchazeč může správně splnit úkol jen v případě, že porozumí čtenému zadání. Vhodný je stimul v podobě obrázku, neboť základem je, aby uchazeč správně pochopil zadání. Slovník se při zkoušce na úrovni A1 pro trvalý pobyt nepřipouští, neboť by se uchazeč mohl upínat k hledání místo, k samotnému psaní.

K ověření této dovednosti lze využít otevřené typy úloh, ve kterých např. dojde k vynechání slov, nebo opravu chyb v textu. Jednou z nevýhod je subjektivní hodnocení, které se minimalizuje, ale nedá se zcela odstranit. Hodnotící se musí držet jednotného hodnotícího schématu, při kterém boduje adekvátní styl, délku textu, gramatickou správnost, pravopis a na míru opakování stejných lexikálních prostředků. Další nevýhodou je časová náročnost jak pro uchazeče, tak i pro hodnotitele.

Hodnotí se splnění všech úkolů ze zadání (např. zodpovězení všech otázek v dopise) i porozumění čteným otázkám. Při zkoušce je nutné vyhnout se testování mimojazykových dovedností (např. čtení v mapách, grafech, znalost kultury), čímž by uchazeči byli znevýhodněni.

Chyba v psaném textu by měla být posuzována podle toho, zda má vliv na průběh komunikačního spojení, či ohrozí zamýšlený cíl autora, a proto by měla být různě hodnocena, neboť je různě závažná.²²

²² VLASÁKOVÁ, K.: Kritéria hodnocení (samostatného) písemného projevu: In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince): Sborník z mezinárodního semináře*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2007. s. 151.

Hodnocení dovednosti psaní třemi metodami:²³

První představuje mechanická přesnost, kdy examinátor označuje všechny chyby v gramatice, pravopisu i interpunkci. Uchazeč dosahuje skóre podle počtu chyb, kterých se dopustil. Nevýhody této metody spočívají v tom, že znevýhodňují ctižádostivé kandidáty, kteří se snaží používat složitější jazyk, a pomáhají kandidátům, kteří vytvoří kratší, jednodušší text. Gramatickou přesnost a pravopis lze mimo to testovat pomocí objektivních položkových testů.

Druhou metodu představuje analytické hodnocení, kdy zkoušející hodnotí podle určité škály a přesně stanovených kritérií gramatických, pravopisných i lexikálních. Výsledné skóre je založeno na jednotlivých dílčích hodnoceních.

Poslední metodou je holistické hodnocení, které je založeno na celkovém dojmu psaného textu, ovšem nikoliv na základě dílčích kritérií, a proto je vhodné využít hodnocení dvou či více hodnotitelů.

²³ VLASÁKOVÁ, K.: Kritéria hodnocení (samostatného) písemného projevu: In *Písemné zkoušky a testy z (cizích) jazyků (a z češtiny pro cizince): Sborník z mezinárodního semináře*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2007. s. 151.

4 Srovnání první a současné verze zkoušky z českého jazyka na úrovni A1 k získání trvalého pobytu

4.1 VÝVOJ ZKOUŠEK PRO ÚROVEŇ A1 K ZÍSKÁNÍ TRVALÉHO POBYTU

Zkoušky pro úroveň A1 k získání trvalého pobytu se stále vyvíjejí, a tak odrážejí společenskou závažnost aktu ověřování. Vytvářejí se nové verze, protože jsou již po nějaké době stávající verze prozkoušené, a je třeba je nahradit novými. Tím se proměňuje provedení a formát zkoušky, neboť zkouška pro trvalý pobyt prochází neustálým vývojem.

Existuje několik variant zkoušek. První verze zkoušek číslo 1, 2 a 3 jsou již zastaralé. Do 30. června 2010 se zkoušely verze číslo 4, 5, 6 a 7. Od 1. července 2010 se zkouší nové verze zkoušek číslo 8, 9, 10, 11 a 12.

Od začátku července je k dispozici na webových stránkách Čeština pro cizince interaktivní modelová zkouška k novým variantám. Uchazeč si může vyzkoušet test online, kde po zodpovězení otázek dostane nejen informace, v kterých otázkách chyboval a jaká byla správná odpověď, ale i procentuální hodnocení a hranici úspěšnosti, z čehož uchazeč zjistí, zda by v testu uspěl, či neuspěl.

Zkoušce pro trvalý pobyt nepředchází žádné odborně vedené kurzy poskytované zdarma. Ze strany MŠMT nejsou v současné době organizovány žádné přípravné kurzy, avšak mnoho přípravných kurzů pro úroveň A1 nabízí jazykové školy (např. CZ Lingua, Jazyky – kvalitně), které se inzerují na webových stránkách Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka v sekci Pro studenty.²⁴ Zdarma by mohly kurzy poskytovat migrantům především neziskové organizace.

4.2 SROVNÁNÍ PRVNÍ A SOUČASNÉ VERZE PÍSEMNÉ ZKOUŠKY A1

Test je validní, pokud testuje to, co je jeho cílem. Srovnání písemné části vychází z modelových verzí zkoušek z českého jazyka na úrovni A1 dle CEFR pro trvalý pobyt cizinců v ČR, která je veřejně přístupná na webových stránkách Čeština pro cizince. První verzi zastoupí modelová zkouška, kterou si pro účely této bakalářské práce označíme jako Zkouška A²⁵, jejíž modelové části zkoušky jsou uvedeny v přílohách 1, 3 a 5. Aktuální verze

²⁴ Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka [online]. 2010 [cit. 2010-05-11]. Inzerce. Dostupné z WWW: <<http://www.auccj.cz/?p=inzerce>>.

²⁵ Čeština pro cizince [online]. 2008 [cit. 2010-05-10]. Zkouška nanečisto. Dostupné z WWW: <http://cestina-pro-cizince.cz/uploads/http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=zkouska-nanecisto&hl=cs_CZ>.

zkoušky získá označení Zkouška B²⁶ a modelové části této zkoušky nalezneme v přílohách 2, 4 a 6.

Na písemnou část je u obou zkoušek celkově vymezeno 70 minut, avšak jednotlivé rozdělení pro určité části se liší. Ve Zkoušce A bylo na Čtení s porozuměním vymezeno 35 minut, ale ve Zkoušce B je doba zkrácena na 20 minut. V Poslechu je čas ve Zkoušce A 20 minut a ve Zkoušce B je navýšen o 15 minut. Všechny odpovědi jsou zaznamenány do uchazečova odpovědního listu. Odpovědní list ke Zkoušce A je uveden v příloze 7 a ke Zkoušce B v příloze 8. Při ústní části ke změně času nedošlo, vymezený čas je stále 10 minut.

4.2.1 Rozdíly v části Čtení s porozuměním

Tato část je u obou zkoušek rozdělena do čtyř úloh, kde je uvedeno zadání včetně vzoru se správným řešením. Úkolem uchazeče je přečíst si krátký text, vizitku, upoutávku apod. s grafickým znázorněním či obrázkem, ke kterým se váže otázka, nebo z kterých zjistí určitou informaci.

Obě zkoušky mají obdobnou úlohu „Doplňte slova do textu“ (z nabídky slov ve správném tvaru i s ohledem na velikost počátečního písmene).

Ukázka:

Zkouška A:

Úkol: Doplňte do textu k číslům tato slova:

Varianty:

<i>Milý</i>		
manželkou	zahradě	saláty
vzít	svetr	
pivo		
narozenin	dort	dvacet.
	viděnou	

²⁶ *Čeština pro cizince* [online]. 2010 [cit. 2010-07-31]. Interaktivní modelová zkouška. Dostupné z WWW: <http://cestina-pro-cizince.cz/?p=zkouska-nanecisto&hl=cs_CZ>.

Zadání:

(0).... **Milý** Dane,
chci Tě pozvat na oslavu svých 35. (16) Párty bude u nás na (17)
Odpoledne budeme grilovat kuřata a malé prasátko. Připravíme nějaké zeleninové a ovocné
(19) a samozřejmě velký (18) Večer se můžeš těšit na hudbu a tanec.
Budeme pít výborné moravské víno a české (20)
Pozvala jsem asi (21) lidí. Budu ráda když přijdeš se svou (22) Ráda ji konečně
poznám.

Těším se tuto sobotu ve 13 hodin na (23) !
Anežka
P.S.: A nezapomeň si (24) pohodlné oblečení a nějaký teplý (25) nebo mikinu na
večer.

Zkouška B:

Úkol: Čtete text a doplňte slova A - F. Pozor, musíte doplnit 5 slov, ale máte 6 slov. Nebudete
potřebovat 1 slovo. Číslo 0 a řešení G jsou příklad.

Varianty:

A: číslo
B: Budu
C: v
D: listopadu
E: Restaurace
F: Pozval
G: kamarádi

Zadání:

Moji milí 0. **kamarádi**,

zvu Vás v pátek dvacátého **16.** ____ na oslavu svých narozenin.
Budeme tam až do 12 hodin.
Oslava bude **17.** ____ restauraci U Kotvy, Mánesova ulice 23, Brno 2. Jede tam tramvaj
18. ____ 6 a 18, zastávka Újezd. **19.** ____ je hned vedle zastávky.
20. ____ na Vás čekat v 19.00 hodin.

Těším se,
Tomáš Klempíř

Zkouška B navíc obsahuje nový typ úlohy, kde se k textu přiřadí k němu vypovídající
obrázek. U těchto dvou úloh má Zkouška B jednu variantu navíc, která nebude využita. Na
tuto skutečnost je uchazeč o zkoušku upozorněn v zadání.

Ukázka:

Zkouška A:

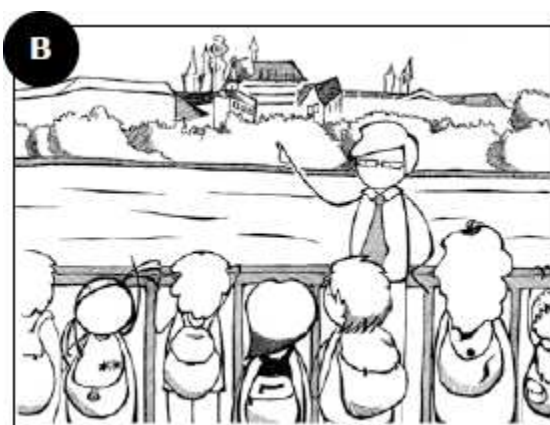
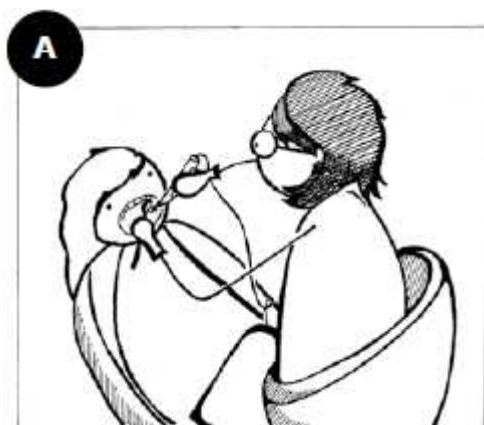
Úkol: Čtete texty. A pak vyberte správný obrázek A – E pro každý text. Pozor, máte 4 texty, ale máte 5 obrázků. Nebudete potřebovat 1 obrázek. Text 0 a obrázek F jsou příklad.

Zadání:

Vážený rodiče, v pondělí 4. 9. pojedou třídy 1. A a 1. B na výlet do Prahy. Cena: 100 Kč. Odjezd v 8:30 od školy. Děkuji. Jiří Brabec Ředitel

Dostavte se na kontrolu k zubní lékařce MUDr. Pavelkové v úterý 27. 5. v 10:15.

Varianty:

Ve Zkoušce A najdeme úlohu, kde si uchazeč vybere pouze z dichotomické odpovědi (ANO – NE). Zkouška B nabízí minimálně čtyři varianty (A, B, C, D).

Ukázka:

Zkouška A:

Úkol: Čtete a pracujete s texty. Řešte úkoly 1–3. Správné odpovědi označte křížkem do svého odpovědního listu.

Zadání: Zpráva pro pacienty

Tento týden od pondělí do středy máme otevřeno pouze do 11h. Příští týden máme běžné ordinační hodiny: Po–Pá: 7.00–12.00, Út a Čt: také odpoledne 14.00–19.00

Varianty:

Tento týden můžete jít k lékaři v úterý ve 14h. ANO / NE

Zkouška B:

Úkol: Čtete texty a vyberte 1 správné řešení.

Zadání:

Autoškola Prošek & syn
Intenzivní kurzy – řidičské průkazy pro osobní auta.
Kurzy na 2, 3 nebo 4 týdny v červenci, srpnu a v září.
Informace na www.autoskola-prosek.cz nebo na telefonu 775 916 748.

Varianty: Která informace je správná?

- a. Můžete mít kurz na pět týdnů.
- b. Do té autoškoly můžete chodit v zimě.
- c. Do té autoškoly můžete chodit v červnu.
- d. Do té autoškoly můžete volat pro informace.

Zkouška A má v této části zařazenou úlohu, kde má uchazeč zadané informace o třetí osobě vyplnit do formuláře, oznámení apod. Tato úloha se vyskytuje i ve Zkoušce B, ale v části Psaní.

Ukázka:

Zkouška A

Úkol: Pomozte mu vyplnit formulář. Odpovědi 6-15 zaznamenejte do svého odpovědního listu. Využijte všech informací ze zadání.

Zadání: Váš kamarád Hans Kurz z Rakouska ztratil ve vlaku zavazadlo. V 10.00 odjel z Vídně. Do Prahy přijel v 14.30h na nádraží Praha – Holešovice. Měl šedý kufr na kolečkách o rozměrech 70x45 cm. Na kufru byla jmenovka s adresou. V kufru měl také nový notebook HP. Zavazadlo bylo pojištěné proti ztrátě. Hans Kurz se narodil 30.9.1964 ve městě Salzburg.

Formulář:

Oznámení o ztrátě zavazadla		
Jméno:		
Příjmení:		
Bydliště: Ulice a č.p.:		
PSC a město:		
Stát:		
6) Datum narození:		
7) Místo narození:		
Číslo pasu:		
Číslo vlaku:		
Odjezd: místo:		
8) čas		
9) Příjezd: místo:		
10) čas		
11) Detailní popis zavazadla: druh:		
12) barva		
13) velikost (v cm):		
14) Obsah zavazadla (věci v hodnotě nad 5000 Kč):		
15) Pojištění proti ztrátě zavazadla*:	ANO / NE	*(označte křížkem)
Datum:		
Podpis:		

V obou zkouškách je možno získat za každou správnou odpověď jeden bod. Ve Zkoušce A je možno získat maximálně 25 bodů a ve Zkoušce B 20 bodů, neboť má jen 20 úkolů.

4.2.2 Rozdíly v části Poslech s porozuměním

V této části má Zkouška B navíc o jednu úlohu, která obsahuje pět úkolů, a tak je v ní možno získat celkově 20 bodů. Opět platí, že za každou správnou odpověď získáme jeden bod. Uchazeč řeší úlohy dle pokynů během poslechu.

Jako u předchozí části má Zkouška B na výběr minimálně ze čtyř variant. Zkouška A má opět úlohu na dichotomické odpovědi, kde se určuje platnost dané věty, a úlohu s výběrem ze tří možností na danou otázku k vyslechnutému textu.

Pomoc v podobě obrázků při poslechu dialogů ve Zkoušce A už plně vymizela ze Zkoušky B.

Ve Zkoušce B jsou dvě nová zadání. V jedné úloze uchazeč přímo doplňuje vyslechnuté číslice (bez variant) a ve druhé identifikuje místa, kde se osoby z dialogu vyskytují (osm stejných míst pro pět dialogů).

Ukázka:

Zkouška B:

Úkol: Poslechněte si 5 dialogů. Každý dialog uslyšíte 2x. Pak napíšete 1 správné číslo (1, 2, 3, 4, 5, ...) do každého úkolu.

Zadání:

1. V pondělí zavírají v/ve ___ hodin/ hodinu/hodiny.
2. Nové číslo Evy je 723 ___ 520.

Úkol: Poslechněte si 5 dialogů. Každý dialog uslyšíte 2x. Pak vyberete 1 správné řešení – 1 místo – kde osoby mluví. Pozor, uslyšíte 5 dialogů, ale možností je 8.

Varianty:

a.	Ve vlaku
b.	Na recepci
c.	V obchodě
d.	Na poště
e.	Na nádraží
f.	V divadle
g.	V kině
h.	V restauraci

Kromě úlohy na dichotomické odpovědi ve Zkoušce A, v které je hlášení z nahrávky přehráno pouze jednou, jsou ostatní dialogy, texty, zprávy apod. k vyslechnutí dvakrát za sebou.

4.2.3 Rozdíly v části Psaní

Nejméně rozdílů najdeme v této části. Zkouška B má úlohu na vyplnění informací o třetí osobě do formuláře, oznámení apod., kterou má Zkouška A v části Čtení s porozuměním a je za ni možno získat pět bodů (za pět správně doplněných informací).

Obě zkoušky mají společnou úlohu, v které je popsána situace a body, jež mají být obsaženy v psaném projevu. Úkolem je ke každému bodu napsat jednu až dvě věty. Text má obsahovat ve Zkoušce A asi 30 slov, ale u Zkoušky B postačí 20 slov. U této úlohy se hodnotí obsahová stránka textu, komunikační a jazyková forma. Ve zkoušce B je nově připojen obrázek, který ve Zkoušce A není, protože veškeré informace jsou napsány v zadání. Obrázek ve Zkoušce B prověřuje slovní zásobu uchazeče, neboť informaci z obrázku musí použít v psaném projevu, aby splnil požadavky úkolu.

Ukázka:

Zkouška B:

Úkol: Andrea Svobodová se chce učit německy. Musí vyplnit formulář jazykové školy Progres. Jak vyplní Andrea Svobodová formulář?

Zadání:

Andrea Svobodová Adresa: Vinohradská 39 120 00 Praha 2 Telefon: 776 723 853 E-mail: andrea.svobodova@seznam.cz
--

Formulář:

Jazyková škola Progres	
Jméno:	
Příjmení:	
Adresa – Ulice:	
PSČ:	
Město:	
Telefon:	
E-mail:	

Ve Zkoušce A je maximální počet bodů 10 a ve Zkoušce B je to 15 plus pět za úlohu navíc, tedy celkově 20 bodů.

K postupu do ústní části musí uchazeč ve Zkoušce A uspět v každé dílčí části alespoň z 60 %.

Za každou část Zkoušky B může uchazeč získat maximálně 20 bodů. V každé části musí získat minimálně 12 bodů, tj. 60 %.

Pro obě zkoušky platí: pokud uchazeč nedosáhne 60 % v jedné z písemných částí (čtení, poslech, psaní), nemůže se zúčastnit ústní části. Celou zkoušku pak musí opakovat. Pokud neuspěje u ústní části, musí také opakovat celou zkoušku.

4.3 NEDOSTATKY U PÍSEMNÉ ČÁSTI ZKOUŠKY

V české zkoušce v písemné části je však nejvíce bodů přisouzeno čtení. Jeví se tak z pohledu autorů zkoušky jako nejdůležitější dovednost. Čtení je přidělena neúměrně dlouhá doba zkoušky vzhledem k dalším dovednostem v písemné části. Naopak samostatné písemné produkci je přisouzena doba nejkratší a nejméně bodů.

Chybějí konkrétní deskriptory podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a jejich konkrétní bodování, zkouška spíše popisuje formální úlohy.

Ve zkoušce se formulář, což je běžná úloha pro psaní v mezinárodních zkouškách, vyplňuje ve čtení, psaní zase předchází čtení poměrně složitého příběhu.²⁷

4.4 ÚSTNÍ ČÁST ZKOUŠKY

Cílem ústní zkoušky je posouzení určitých skutečností, jevů, úrovně znalostí a rozsahu dovedností. Tato dovednost se ověřuje prostřednictvím téže dovednosti, což může vést k definicím kruhem nebo neopodstatněným, ale očekávaným analogiím. Testuje se řečové chování uchazeče.

Je vhodné, aby rozhovor měl určitou strukturu a aby bylo zajištěno, že je veden srovnatelným způsobem se všemi kandidáty. Zkoušejícím by však měla být poskytnuta jistá volnost při vedení rozhovoru, aby bylo dosaženo větší přirozenosti a aby kandidáti mohli mluvit volněji.

Obrázky jsou v testování produktivních řečových dovedností oblíbeným a často používaným stimulem. Underhill (Underhill, 1987, s. 67) shrnuje nejdůležitější výhody

²⁷ CVEJNOVÁ, J.: DILF – počáteční francouzská jazyková zkouška pro integraci cizinců a její srovnání s českou zkouškou pro trvalý pobyt A1 : In *Výuka cizích jazyků - integrace a testování : Sborník z mezinárodního semináře*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2009. s. 118.

a nevýhody této techniky v ústním testování. Za jednu z výhod považuje to, že stimulem pro mluvení není psaný text, ale obrázek, a proto se nekladou současně požadavky na kandidátovu dovednost čtení; další výhodou je, že všichni kandidáti reagují na stejný obrázkový stimul a tudíž jsou vzorky jejich řeči srovnatelné a je jednodušší je hodnotit. Kladně hodnotí také skutečnost, že slova, která kandidáti používají, nejsou úplně předurčena a existuje tady prostor k samostatnému vyjádření. Podle tohoto autora dobrý obrázek dodává kandidátovi sebedůvěru a vyvolá „tok konverzace“. Underhill poukazuje však i na některá úskalí používání této techniky. Může se stát, že kandidát nepochopí příběh znázorněný na obrázcích, a to buď z důvodů osobních, nebo kulturních. Dále, pokud se kandidátům neposkytne klíčová slovní zásoba, může být kandidát, který zná alespoň několik klíčových slov z obrázku, ve velké výhodě vůči ostatním.

Při přípravě ústní zkoušky pro úroveň A1 vycházeli tvůrci zkoušky z hodnocení v ostatních úrovních, a proto uchazeč může získat maximálně 25 bodů (jako v každé části). Původně měli být uchazeči zkoušeni po dvojicích, kdy by délka zkoušky trvala nejdéle 15 minut, ale to bylo zamítnuto vzhledem k očekávané komunikační spolupráci a vstřícnosti (zřetelná výslovnost a přizpůsobení se tempu) partnera. Z těchto důvodů je zvolen za komunikačního partnera pedagogický zkušený a proškolený zkoušející. Ten se vzhledem k jazykové úrovni musí držet předem připravených okruhů témat k rozhovoru a může použít i vhodná gesta, která mohou uchazeči pomoci.

Ve Zkoušce A je uchazečovo představení se prvním úkolem, který ho čeká včetně zodpovězení několika otázek týkajících se jeho osoby. Následně popíše situaci na obrázku, který si vylosuje. Posledním (třetím) úkolem uchazeče je komunikace se zkoušejícím, kdy klade jednoduché otázky a odpovídá na dotazy podle zadání, které si vylosuje. Ústní část zkoušky vychází z 15 tematických okruhů²⁸ a trvá asi 10 minut, kdy uchazeč může získat maximálně pět bodů.

28

- 1 Rodina (informace o rodinných příslušnících, vztahy, popis osoby)
- 2 Zaměstnání, práce (povolání, specializace, vzdělávání, kariéra)
- 3 Bydlení (popis domu, bytu, pokoje; ubytování a služby s tím spojené)
- 4 Doprava a cestování (dopravní prostředky, žádost o pomoc, základní informace o spojení při cestování, turistika, orientace ve městě)
- 5 Nákupy (druhy obchodů, dárky, reklamace apod.)
- 6 Volný čas (zábavy, koníčky, dovolená, zvyky)
- 7 Životní styl (denní režim, zdraví, sport a společnost)
- 8 Životní prostředí (počasí, život ve městě a na venkově)
- 9 Zdraví a nemoci (návštěva u lékaře, lékárna, pojištění, pohotovost apod.)
- 10 Jídlo a restaurace (objednávky, oblíbené jídlo)
- 11 Společnost (žádost o práci, úřady a jejich zaměstnanci; policie – ztráty, nehody)
- 12 Média (noviny, časopisy, televize, rozhlas, internet)
- 13 Kultura (kino, divadlo, TV, program apod.)
- 14 Služby (kadeřnictví, čistírna, opravy, foto ... objednávka apod.)
- 15 Pošta, banka (placení, směnárna apod.)

Na Zkoušku B je vymezeno 10 minut, ale uchazeč musí získat minimálně 12 z 20 možných bodů.

Ústní část má sedm úloh:

Úloha 1: Odpovězte na otázky. Otázky se týkají Vaší osoby.

Úloha 2: Odpovězte na otázky. Otázky se týkají ceny.

Úloha 3: Odpovězte na otázky. Otázky se týkají popisu cesty.

Úloha 4: Odpovězte na otázky. Otázky se týkají data a času.

Úloha 5: Odpovězte na nabídku.

Úloha 6: Reagujte na situaci.

Úloha 7: Požádejte někoho o něco.

Uchazeč má u úloh 2 až 7 obrázek či jiný grafický stimul (jízdenka, adresář apod.). Na základě obrázku se kladou otázky a vytvářejí dialogy, kdy za každý může získat maximálně dva body. U první úlohy může uchazeč dosáhnout až osmi bodů.

Zadavatel hodnotí výkon zkoušeného a hodnotitel posuzuje úroveň schopností:

- 1 tvořit ucelené výpovědi, které odpovídají zadání; hodnotí se jejich délka a srozumitelnost;
- 2 reagovat na otázky a další podněty k diskusi a tvořit tyto otázky a podněty;
- 3 používat vhodnou a správnou slovní zásobu a jazykové struktury při plnění zadaných úkolů, v odpovědích na otázky; hodnotí se též rozsah (bohatost) slovní zásoby a jazykových (gramatických) struktur;
- 4 vyslovovat srozumitelně a používat intonaci a větný přízvuk k dosažení komunikace.

4.4.1 Tabulka hodnocených schopností:²⁹

	0*	1 bod	3 body	5 bodů
1		výpovědi jen ojediněle odpovídaly zadání	výpovědi většinou odpovídaly zadání	výpovědi vždy odpovídaly zadání
		schopen utvořit max. několik holých vět (2-3 slova)	většinou tvořil jednoduché (asi 5 slov) ale srozumitelné věty	použil i několik souvětí (<i>a, protože, když</i>)
2		rozuměl a smysluplně reagoval jen na pár otázek	rozuměl a smysluplně reagoval na více než polovinu otázek	rozuměl a smysluplně reagoval na všechny otázky
		téměř nebyl schopen se zapojovat do diskuse	zapojoval se do diskuse, ale jeho reakce byly často neadekvátní	dával jednoduché podněty k reakci druhého zkoušeného, srozumitelně reagoval na jeho podněty
3		slovní zásoba byla minimální a ne vždy správně použitá	slovní zásoba dostačující pro stručné výpovědi, i když často použitá nevhodně	slovní zásoba umožnila bezproblémovou komunikaci
		nedodržoval ani základní gramatická pravidla, omezoval se jen na přítomný čas	použil alespoň dva slovesné časy, i když s četnými chybami, většinou bylo možno výpověď pochopit	dokázal používat základní slovesné časy (přít., min., bud.), způsobová slovesa občasné chyby nebránily porozumění
		časté chyby při používání jazykových /gramatických struktur, používání jednoduchých jazykových struktur	jazykové/gramatické struktury dostačující pro stručné výpovědi/odpovědi, často použity nevhodně	téměř bezchybné používání jazykových/gramatických struktur, používání složitějších jazykových struktur
4		výpovědi byly kvůli špatné výslovnosti většinou nesrozumitelné	časté chyby ve výslovnosti znesnadnily porozumění	občasné chyby ve výslovnosti neměly velký vliv na porozumění
		nedokázal pracovat s intonací a větým přízvukem	občas využil intonace a větého přízvuku (2–3x) k podtržení smyslu své výpovědi, i když ne vždy úplně správně	občas správně využil intonace a větého přízvuku (2–3x) k podtržení smyslu své výpovědi

* Pokud zkoušený nebyl schopen učinit žádnou srozumitelnou výpověď, je mu uděleno 0 bodů.

Obsah zkoušky odpovídá úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce. Byly stanoveny jednotné časové limity, způsob hodnocení, způsob zadávání úkolů (pouze v češtině), formulace zadání i rozsah úkolů.

²⁹ VLASÁKOVÁ, K.: Příprava ústní zkoušky na úrovni A1 pro potřeby ÚJOP UK: In *Ústní zkoušky z cizích jazyků (a z češtiny pro cizince) : Sborník z mezinárodní konference*. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2006. s. 109.

Objektivita při vyhodnocování zkoušky v případě řečové dovednosti se zajišťuje poměrně detailním popisem jednotlivých schopností i hodnocením, čímž se míra subjektivity minimalizuje.

Při ústní zkoušce je vyloučena nutnost znalosti českých reálií, protože by mohly zvýhodnit některé kandidáty. Očekává se prokázání základních sociokulturních kompetencí.

4.5 NEDOSTATKY U ÚSTNÍ ČÁSTI ZKOUŠKY

Ústní část zkoušky je založena na jednotlivých úlohách, je hodnocena vcelku, nikoli podle jednotlivých deskriptorů, které uchazeč zvládl nebo nezvládl. Zavedení deskriptorů by pomohlo ve zkoušce určitě lépe odstranit subjektivní prvky, kterým se žádná ústní zkouška nevyhne.³⁰

³⁰ CVEJNOVÁ, J.: DILF – počáteční francouzská jazyková zkouška pro integraci cizinců a její srovnání s českou zkouškou pro trvalý pobyt A1 : In *Výuka cizích jazyků - integrace a testování : Sborník z mezinárodního semináře*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2009. s. 118.

5 Dotazníkové šetření

Výzkumný ústav pedagogický v Praze nám poskytl pro tuto práci statisticky zpracovaná data z dotazníku, který rozesílá na všechny instituce, jež jsou oprávněny provádět tuto zkoušku. Jedná se o srovnání v časovém vývoji za období 1. leden–31. květen 2009 s aktuálními daty k 31. 10. 2009.

5.1 POPIS DOTAZNÍKU

Při popisu vycházíme ze znění dotazníku, který vytvořil Výzkumný ústav pedagogický v Praze, a v případě potřeby doplňujeme komentářem.

Dotazník je rozdělen na tři části.

První část se zabývá vyhodnocením zájmu cizinců o zkoušku, kde se počítají vyzkoušení uchazeči.

Dotazník obsahuje následující body:

- celkový počet vyzkoušených cizinců
- z celkového počtu vyzkoušených cizinců mělo zdravotní handicap
- z celkového počtu vyzkoušených cizinců za uvedené období uspělo
- národnost úspěšných uchazečů o zkoušku
- z celkového počtu vyzkoušených cizinců za uvedené období neuspělo
- národnost neúspěšných uchazečů o zkoušku
- z celkového počtu neúspěšných uchazečů o zkoušku opakovalo na dané škole
- z celkového počtu vyzkoušených uchazečů nemělo poukaz.

Druhá část hodnotí administrativní zázemí zkoušky.

Zjišťovány jsou tyto skutečnosti:

- zhodnocení známkou od 1 do 5 (kdy známkování je jako ve škole, 1 je nejlepší) informovanost cizinců o zkoušce
- odkud se cizinci informace o zkoušce pro trvalý pobyt dozvěděli
 - webové stránky
 - bezplatná telefonní linka
 - informační leták
 - tisk a jiná média
 - pracoviště odboru azylové a migrační politiky MV
 - cizinecká policie

- nezisková organizace
 - sdružení, spolky pro cizince v ČR
 - jiným způsobem
- Máte dostatek informací, které se týkají zkoušky z českého jazyka pro trvalý pobyt?
(ANO, NE)

Třetí část vyhodnocuje formát zkoušky z hlediska uchazečů o zkoušku, kde školy hodnotí studenty a části zkoušky. Výsledky těchto dat jsme neměli k dispozici, proto neuvádíme konkrétní znění otázek.

Květnového dotazníkového šetření se zúčastnilo 39 organizací a v říjnu 45, ze kterých vycházejí statistická data.

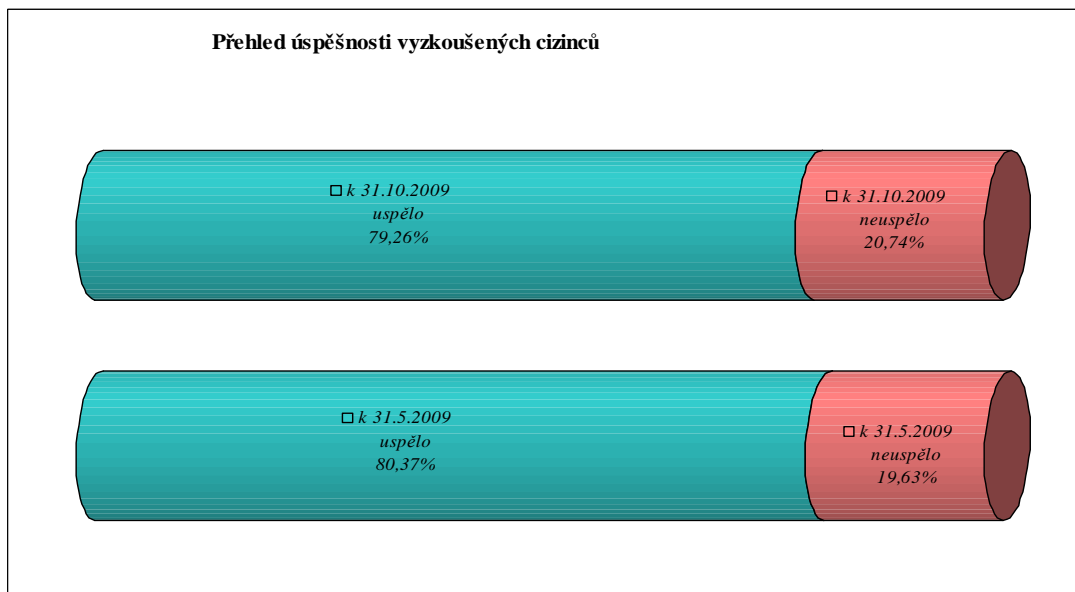
5.2 CELKOVÉ POČTY VYZKOUŠENÝCH CIZINCŮ

Od začátku roku do 31. 5. 2009 bylo vyzkoušeno na 1630 cizinců na úrovni A1 dle CEFR. Z tohoto počtu měli tři uchazeči zdravotní handicap. Z celkového počtu vyzkoušených uchazečů nemělo poukaz na bezplatné vykonání zkoušky 140 uchazečů, tedy 8,59 %.

Za období 1. 6. 2009–31. 10. 2009 bylo celkově 3761 vyzkoušených uchazečů, z kterých mělo šest zdravotní handicap. A z tohoto celkového počtu nemělo poukaz 453, tedy 12,04 %. Jednou z možností, jak odůvodnit nárůst počtu uchazečů bez poukazu je, že někteří uchazeči zkoušku opakovali, a tak již neměli nárok na bezplatnou zkoušku.

Graf 1 prokazuje, že za obě zkoumaná období byla úspěšnost skoro 80 %, uspělo tedy 4291 uchazečů, kteří mohou žádat o trvalý pobyt na území České republiky.

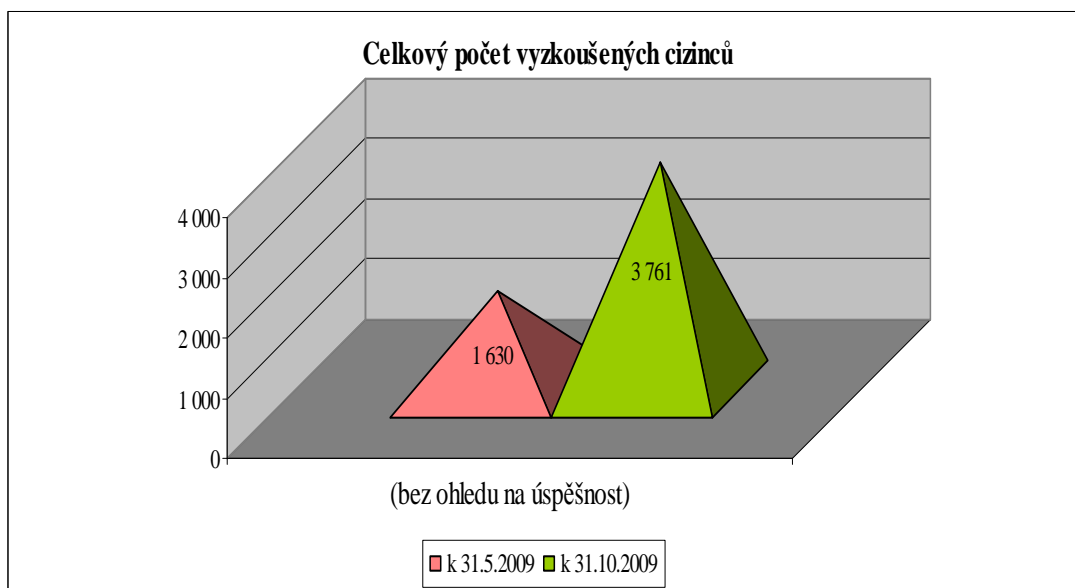
Úspěšnost se k 31. říjnu 2009 snížila o 1,11 %, což může být ovlivněno větším počtem vyzkoušených uchazečů.

Graf 1: Přehled úspěšnosti vyzkoušených cizinců

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

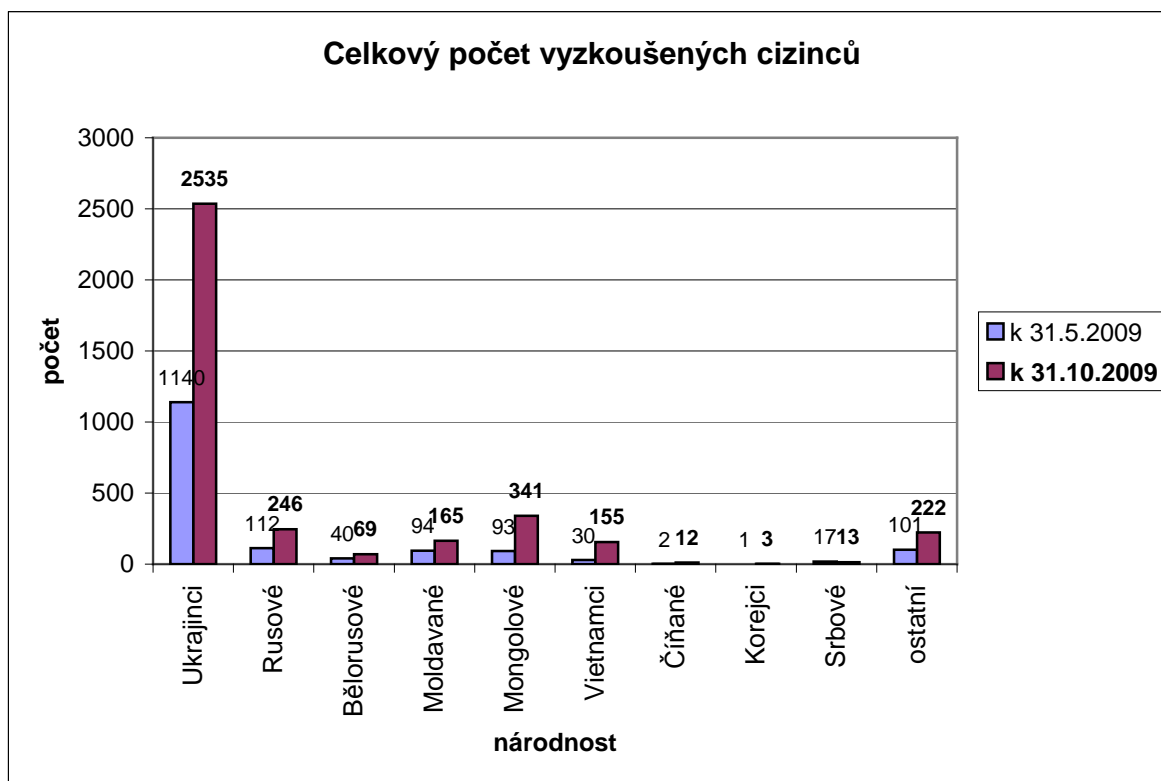
Z grafu 2 o celkovém počtu vyzkoušených uchazečů je evidentní více jak dvojnásobný zájem o zkoušku. Od začátku roku 2009 do 31. května 2009 bylo vyzkoušeno 1630 uchazečů a k 31. říjnu 2009 o 2131 uchazečů více. Pokles zájmu v prvním období může být dán obavami ze zkoušky, která byla pro cizince neznámá (pokud si nevyzkoušeli modelovou verzi zkoušky).

Graf 2: Celkový počet vyzkoušených cizinců

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

Graf 3 o celkovém počtu vyzkoušených cizinců znázorňuje počty všech uchazečů bez ohledu na úspěšnost. U všech národností je zvýšený zájem o zkoušku. Nejvyšší vrůst zájmu (šestinásobný oproti květnu) zaznamenali Číňané. Též pětinašobně vzrostl zájem u Vietnamců a trojnásobně u Mongolů (vzhledem ke květnu).

Graf 3: Celkový počet vyzkoušených cizinců

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

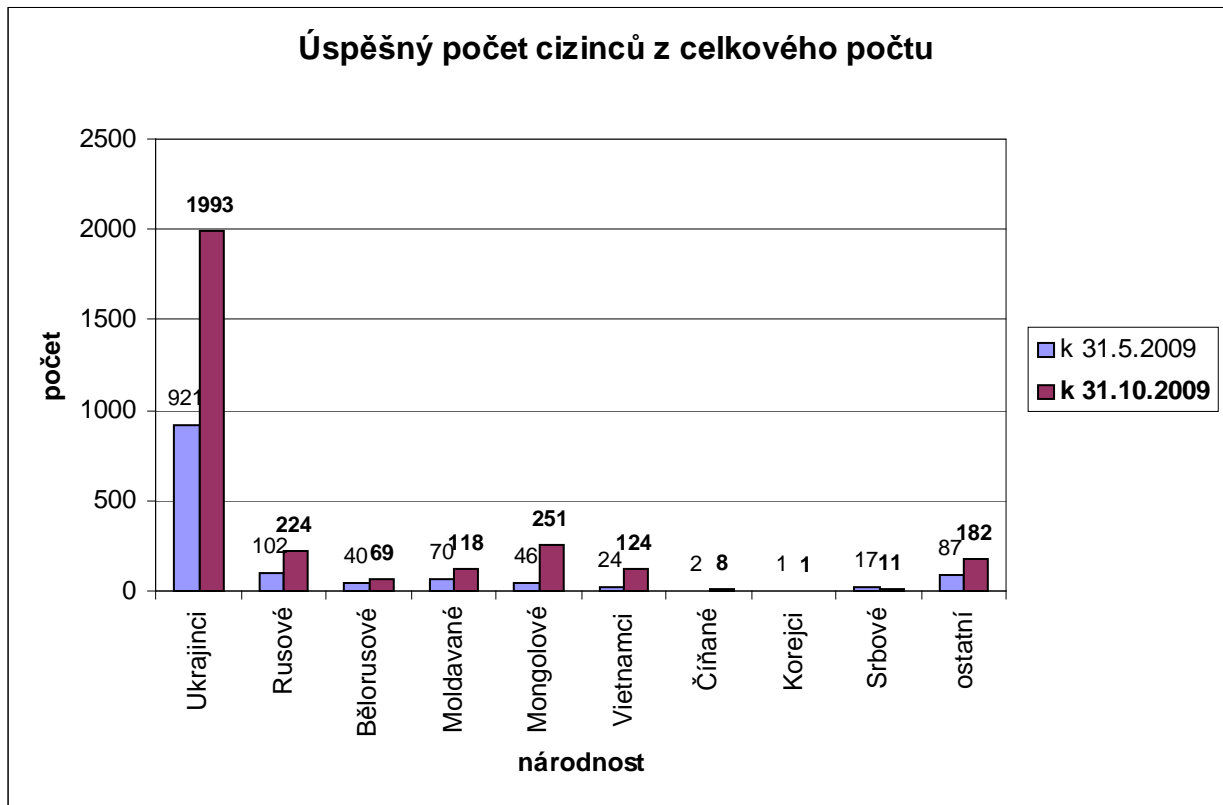
5.3 NÁRODNOST UCHAZEČŮ O ZKOUŠKU

5.3.1 Úspěšní cizinci

Nejvyšší počet úspěšných uchazečů mají Ukrajinci, což je dáno jejich největším počtem u zkoušek. K 31. 5. 2009 to bylo 921 a k 31. 10. 2009 již 1993 uchazečů. Počet ukrajinských uchazečů se oproti šetření k 31. 5. 2009 více jak zdvojnásobil a s předstihem obsadil první pozici.

Druhé místo v celkovém počtu úspěšných cizinců zaujímají v říjnové statistice Mongolové, což může být ovlivněno enormním nárůstem zájmu.

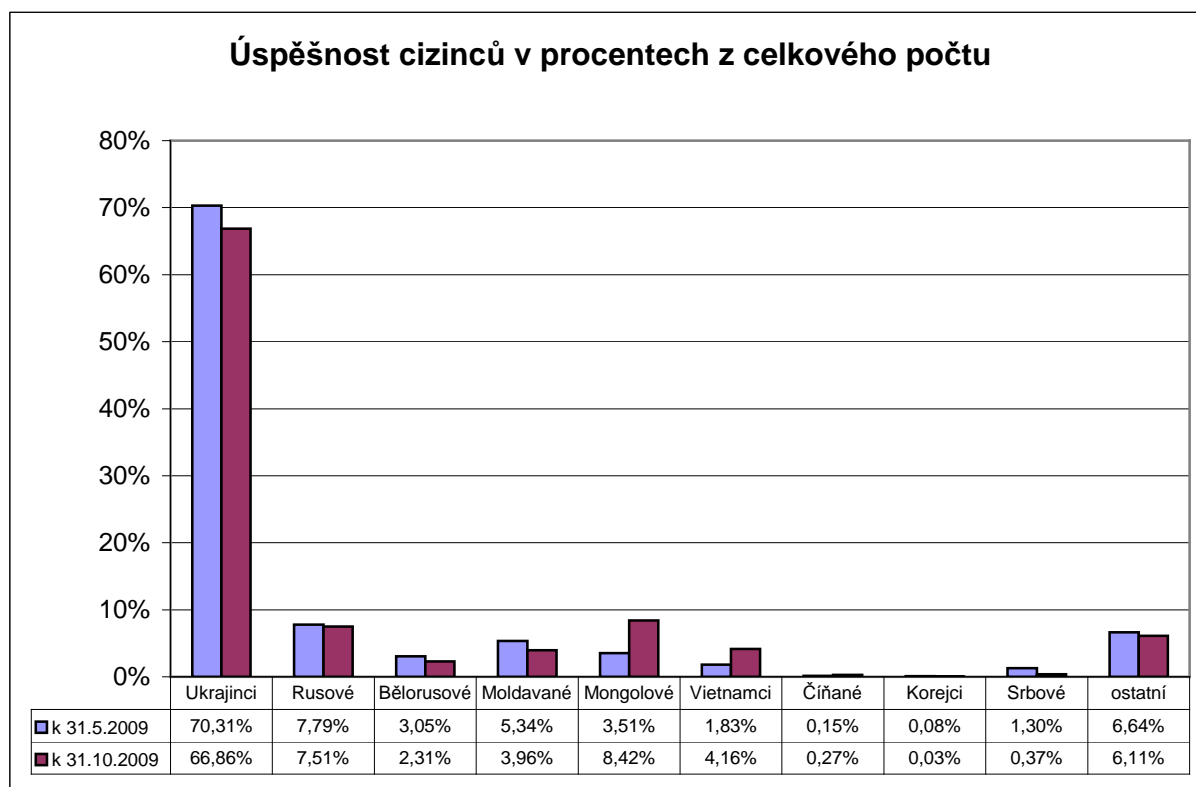
Bělorusové byli za obě období jediní, kteří byli úspěšní na 100 %. Nejvíce se jim blíží Srbové, kteří v květnovém šetření uspěli všichni (17 uchazečů) a v říjnovém šetření neuspěli 2 z 13 zkoušených (neúspěšnost 15 %).

Graf 4: Úspěšný počet cizinců z celkového počtu

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

Z grafu 5 plyne, že k 31. 5. 2009 byla úspěšnost lepší než k 31. 10. 2009. V úspěšnosti si většina národností kromě Mongolů, Vietnamců a Číňanů pohoršila vzhledem k celkovému počtu vyzkoušených uchazečů. Téměř shodná úspěšnost zůstala u Rusů, rozdíl pouze 0, 28 %.

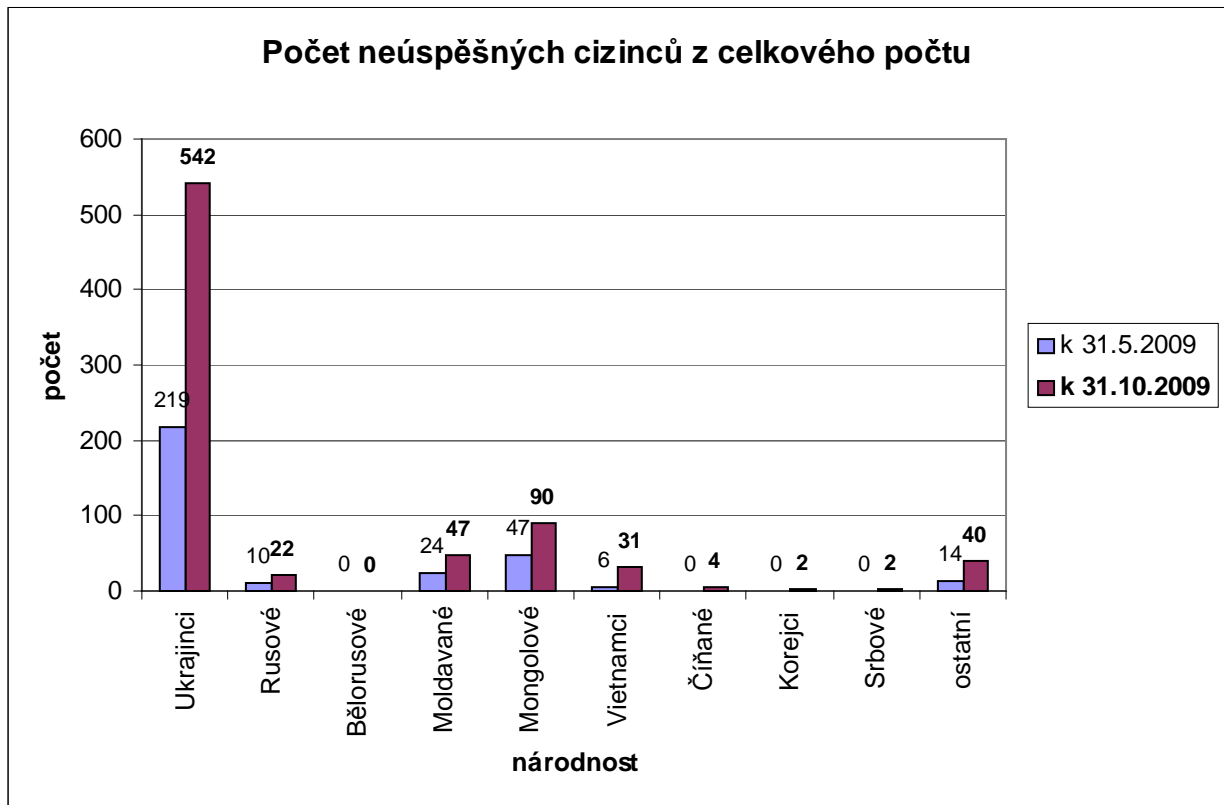
Graf 5: Úspěšnost cizinců v procentech z celkového počtu

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

5.3.2 Neúspěšní cizinci

Prvenství v počtu neúspěšných cizinců patří zájemcům z Ukrajiny, kteří byli první i v počtu úspěšných cizinců, což je dáno již zmíněným nejvyšším počtem uchazečů o zkoušku.

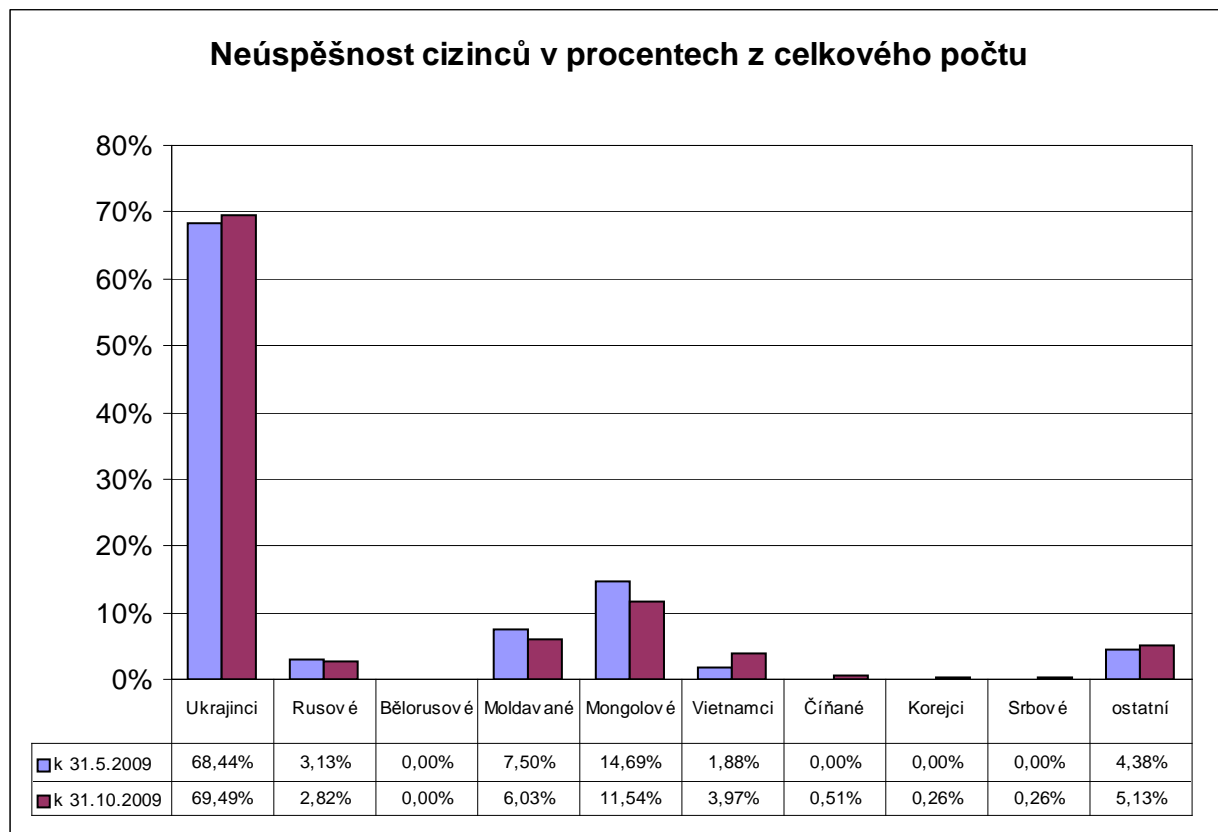
Mongolové měli v květnovém šetření skoro stejný počet úspěšných i neúspěšných uchazečů, kdy jich 46 uspělo a 47 neuspělo. V následujícím šetření zkoušku zvládlo již 251 uchazečů a 90 si ji musí zopakovat.

Graf 6: Počet neúspěšných cizinců z celkového počtu
zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

V grafu 7 je zobrazena neúspěšnost cizinců v procentech z celkového počtu, kde počet dvou uchazečů (0,26 %) se z důvodu malého podílu vzhledem k celkovému počtu nezobrazuje.

V květnovém šetření měli Číňané, Korejci i Srbové zastoupení v podobě dvou, jednoho a 17 uchazečů, kteří byli úspěšní, a proto v tomto grafu nemají neúspěšné uchazeče.

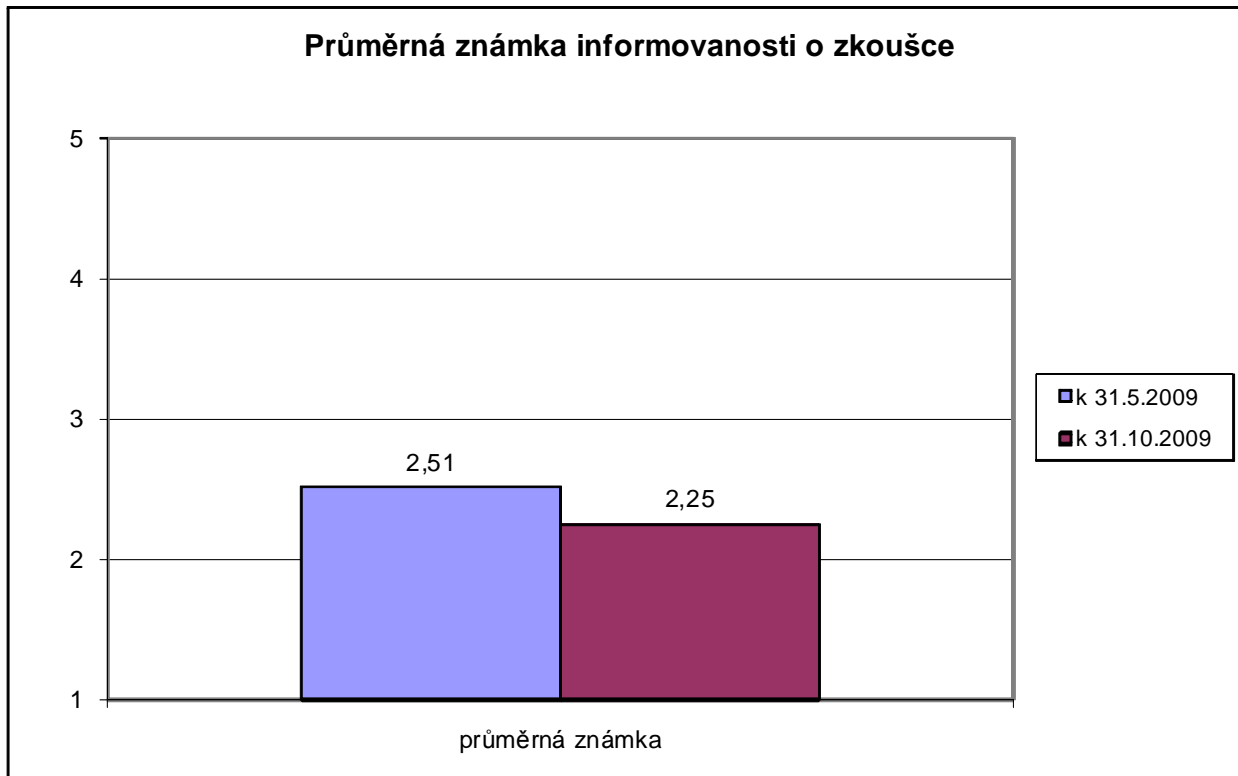
Graf 7: Neúspěšnost cizinců v procentech z celkového počtu

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

5.4 INFORMOVANOST UCHAZEČŮ O ZKOUŠKU PRO ÚROVEŇ A1

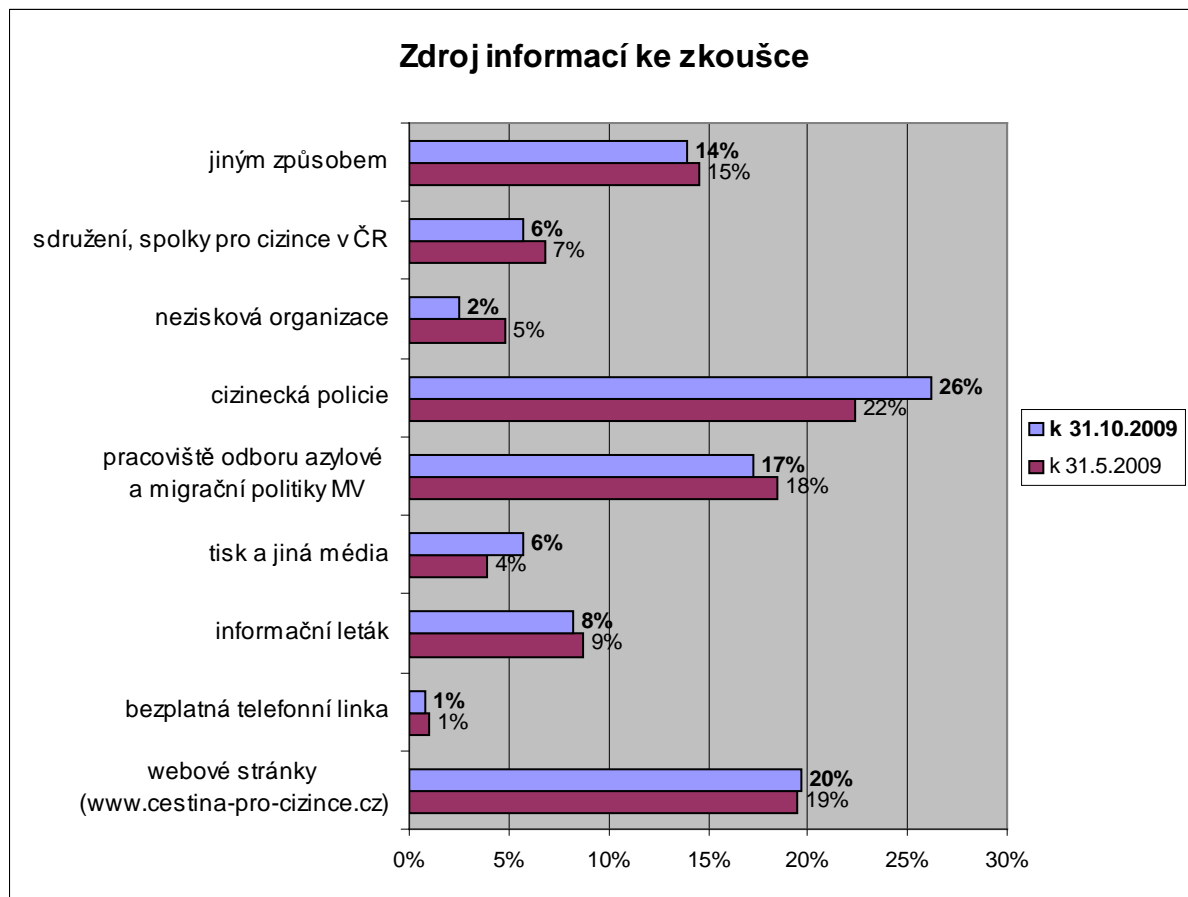
Výsledky dotazníkového šetření poukazují na informovanost uchazečů ohledně zkoušky a uvedení zdrojů, kde potřebné informace získali.

V rozmezí 1–5 hodnotily školy oprávněné zkoušet tuto zkoušku (kdy 1 je nejlepší), jak jsou uchazeči o zkoušce informováni. Z grafu 8 vyplývá, že informovanost se zlepšila vzhledem ke květnu. Ale až v následujícím období bude zřetelné, zda tato tendence přetrvá a bude i nadále klesat. Říjnový průměr je na škále do pěti ve spodní části oproti květnovému, ale průměr z informovanosti se dá vylepšit i vlivem stoupajícího počtu vyzkoušených uchazečů.

Graf 8: Průměrná známka informovanosti o zkoušce
zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

V grafu 9 jsou znázorněny zdroje, kde uchazeči o zkoušku mohou pro ni získat potřebné informace. Pro cizince je nejčastějším zdrojem cizinecká policie, webové stránky a pracoviště odboru azylové a migrační politiky MV. Na opačné straně grafu je bezplatná telefonní linka a tisk s odkazem na tyto možnosti, neboť lze předpokládat obavy cizinců z nedorozumění či malé informovanosti.

Graf 9: Zdroj informací ke zkoušce

zdroj: Výzkumný ústav pedagogický v Praze (2009)

Z dotazníkového šetření vyplývá, že většině cizinců nedělá problémy zvládnout zkoušku z českého jazyka na úrovni A1 dle CEFR. Nejen z tohoto důvodu se nabízí otázka, zda je úroveň A1 dostatečná pro získání trvalého pobytu v České republice. S ohledem na požadovanou dobu pobytu na území České republiky, která činí pět let, se může nastavená úroveň zdát nízká.

Zkouška na úrovni A1 nemůže vést k plné integraci legálních migrantů na území ČR, neboť pokud se má migrant zapojit plnohodnotně do pracovního či společenského života dané země, potřebuje být nezávislý uživatel, a proto by měl dosáhnout alespoň úrovně B1. Právě jazykové znalosti na této úrovni již mohou být klíčové k integraci cizince, protože teprve

s těmito dovednostmi je jazyková zkouška pro integraci cizinců a její srovnání s českou zkouškou pro trvalý pobyt A1 schopen samostatně vyřešit řadu situací při pobytu v určité zemi.³¹

Statisticky zpracovaná data nejsou podložena daty o způsobu přípravy na zkoušku, protože momentálně MŠMT ani jiná organizace neorganizuje přípravné kurzy, které by se monitorovaly.

I když je zkouška na úrovni A1 dle CEFR poměrně mladou zkouškou, je informovanost velmi dobrá a stále se zlepšuje a modernizuje.

³¹ CVEJNOVÁ, J.: DILF – počáteční francouzská jazyková zkouška pro integraci cizinců a její srovnání s českou zkouškou pro trvalý pobyt A1 : In *Výuka cizích jazyků - integrace a testování : Sborník z mezinárodního semináře*. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2009. s. 118.

Závěr

V této práci jsme představili úroveň A1 dle CEFR od definice, přes jazykové znalosti i požadované znalosti u zkoušky až k průběhu a vývoji zkoušek. Podrobněji byly popsány jazykové znalosti, které uchazeč musí mít, aby u zkoušky uspěl. Tyto znalosti byly konfrontovány s úlohami ve zkoušce A1 dle CEFR.

Zkouška A1 dle CEFR má písemnou a ústní část. Písemná zkouška je ještě rozdělena na čtení s porozuměním, psaní a poslech s porozuměním. Ústní zkouška se koná po zveřejnění výsledků z písemné části, neboť postup uchazeče k ústní zkoušce je podmíněn dosažením alespoň 60 % ve všech částech písemné zkoušky. Bylo nutné vymezit požadavky znalostí v daných částech jednotlivě, aby byl ujasněn požadovaný rozsah uchazečových znalostí.

Popis zkoušky vycházel z konfrontace dvou verzí zkoušek, které byly zveřejněny na webových stránkách *Čeština pro cizince*³². Porovnávána byla první verze zkoušky z roku 2009 s nejnovější verzí, která se zkouší od 1. července 2010. Vzhledem k tomu, že zkoušku sestavili vyučující češtiny jako cizího jazyka a drželi se požadavků Společného evropského referenčního rámce pro úroveň A1, nedají se nalézt zásadní nedostatky nebo překročená míra nároků při zkoušce. Nová zkouška se vylepšila (včetně vzhledu zkoušky) a odpovídá požadavkům úrovně A1 dle CEFR.

Dotazníkové šetření srovnává data za období od 1. ledna do 31. května a pak následně do 31. října roku 2009. Každé šetření sbíralo data za pět měsíců. Za obě dvě období bylo celkem vyzkoušeno 5391 uchazečů. Úspěšnost uchazečů o zkoušku byla za obě sledovaná období téměř 80 %, i přes dvojnásobný počet uchazečů k říjnovému šetření. Dozvídáme se, že největší zájem o trvalý pobyt na území ČR mají Ukrajinci, kteří tvoří více jak polovinu všech vyzkoušených uchazečů (68 %), a tím se řadí na první místa s nejvyšším počtem úspěšných i neúspěšných uchazečů o zkoušku.

Zkoušející ohodnotili známkou informovanost uchazečů na 2,51 a v následujícím období na 2,25, z čehož vyplývá, že je potřeba neustále aktualizovat informace a zpřístupnit je na mnoha místech i různými způsoby. Počet zdrojů je dostatečný, ale bylo by vhodné dostat do podvědomí ty méně známé zdroje, čímž se může dosáhnout díky těm již vyhledávaným.

³² *Čeština pro cizince* [online]. 2010 [cit. 2010-08-06]. Interaktivní modelová zkouška. Dostupné z WWW: <http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=zkouska-nanecisto&hl=cs_CZ>.

Úroveň A1 pro trvalý pobyt je odborníky kritizována, neboť je úrovní nízkou, a může brzy dojít ke změnám. Celý systém se stále zpracovává a proměňuje, takže se i průběžně mění požadavky, informace, novely zákona apod.

Zásadní rozdíly v námi porovnávaných verzích zkoušek můžeme najít v nastavení všech řečových dovedností. Zkouška se více přizpůsobila zadané úrovni A1, neboť byl kladen důraz na dodržení testologických zásad dle standardů ALTE³³, na splnění požadavků na objektivitu hodnocení. Došlo i k celkové profesionalizaci zkoušky, kdy se dodržuje jednotná nebarevná grafika a zlepšuje se kvalita nahrávky. Celkový dojem z nové zkoušky je příjemnější, jak z hlediska provedení, tak ze zadání, které zcela vyloučilo dichotomické úlohy. Zájem o zkoušku je významný, a proto se i zkouška musí neustále vyvíjet, aby byla na srovnatelné úrovni s ostatními jazyky, jejichž zkoušky vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce.

³³ ALTE je sdružením evropských institucí zabývajících se vývojem zkoušek a certifikací. Každý člen poskytuje zkoušku z jazyka, který je v dané zemi jazykem mateřským. V současné době má 33 členů z 26 evropských zemí. Zároveň sdružuje i jiné subjekty (jako členy řádné nebo členy přidružené) zabývajících se jazykovým testováním.

Cílem ALTE je stanovit společné úrovně výkonu, a tak podpořit mezinárodní uznávání certifikovaných zkoušek. Dalším cílem je zavést společné standardy pro všechny kroky procesu jazykového testování (vývoj zkoušky, tvorba úloh, administrace, hodnocení, interpretace, analýzy, zpráv apod.), a tím zajistit jejich srovnatelnost a spolupracovat při společných projektech.

ALTE - The Association of Language Testers in Europe [online]. 2008 [cit. 2010-08-12]. About ALTE. Dostupné z WWW: <<http://www.alte.org/about/index.php>>.

Anotace

Autor: Ivana Niklová

Katedra bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého

Název práce: Testování jazykové úrovně A1 dle CEFR

Vedoucí práce: doc. PhDr. Božena Bednaříková, Ph.D.

Počet znaků: 72 020

Počet příloh: 8

Počet zdrojů: 27

Klíčová slova: jazyková úroveň A1, CEFR, zkouška, český jazyk, cizinci, trvalý pobyt.

Anotace: Tato bakalářská práce se soustředí na představení jazykové úrovně A1 dle CEFR a zkoušku na této úrovni, jejíž znalost musí být od 1. 1. 2009 doložena k žádosti o povolení k trvalému pobytu cizinců na území České republiky. Z dostupných zdrojů ji popisuje a hodnotí, zda zkouška odpovídá požadavkům, kterými je vymezena. Práce se opírá o výsledky z dotazníkového šetření Výzkumného ústavu pedagogického v Praze z roku 2009, které bylo určeno institucím majícím oprávnění zkoušet tuto zkoušku. Na statistických datech se ukazuje vývoj zkoušení ve dvou obdobích téhož roku s ohledem na národnost a úspěšnost uchazečů.

Seznam zdrojů

ČERNÝ, Jiří. *Úvod do studia jazyka*. Olomouc: Rubico, 1998. 248 s.

Čeština jako cizí jazyk V. : Materiály z V. Mezinárodního symposia o češtině jako cizím jazyku. Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2008. 142 s.

HÁDKOVÁ, Marie; LÍNEK, Josef; VLASÁKOVÁ, Kateřina. *Čeština jako cizí jazyk - Úroveň A1*. Praha: MŠMT, 2005. 318 s.

HOLÁ, Lída. *New Czech step by step*. Praha: Akropolis, 2006. 127 s.

HRDLIČKA, Milan. *Cizí jazyk čeština*. Praha: ISV, 2002. 150 s.

KOL. AUTORŮ. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2008. 89 s. Dostupné z WWW: <http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=ke-stazeni&hl=cs_CZ>.

Písemné zkoušky a testy z cizích jazyků : Sborník příspěvků ze semináře. Praha : ÚJOP UK, 2007. 151 s.

Písemné zkoušky z cizího jazyka a Společný evropský referenční rámec. Praha : Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2007. 240 s.

RADA EVROPY. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky: jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. 267 s.

Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ) 2003–2005. Praha: Akropolis, 2005. 208 s.

Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ) 2005–2006. Praha: Akropolis, 2006. 240 s.

Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ) 2006–2007. Praha: Akropolis, 2007. 240 s.

SCHINDLER, Radek, et al. *Rukověť autora testových úloh*. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělání, 2006. 88 s.

UNDERHILL, Nicholas. *Testing spoken language : A handbook of oral testing techniques*. Cambridge : Cambridge University Press, 1987. 124 s.

Ústní zkoušky z cizího jazyka a Společný evropský referenční rámec. Praha : ÚJOP Univerzita Karlova v Praze, 2006. 206 s.

Ústní zkoušky z cizích jazyků (a z češtiny pro cizince) : Sborník z mezinárodní konference. Praha : ÚJOP Univerzita Karlova , 2006. 109 s.

Výuka cizích jazyků - integrace a testování : Sborník z mezinárodního semináře. Praha: Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, 2009. 118 s.

ALTE - The Association of Language Testers in Europe [online]. 2008 [cit. 2010-08-12]. About ALTE. Dostupné z WWW: <<http://www.alte.org/about/index.php>>.

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka [online]. 2010 [cit. 2010-05-12]. Aktuálně. Dostupné z WWW: <<http://www.auccj.cz/?p=uvod>>.

Centrum pro integraci cizinců, o.s. [online]. 2009 [cit. 2010-05-12]. Čeština pro cizince. Dostupné z WWW: <http://www.cicpraha.org/index.php?option=com_content&view=article&id=110&Itemid=314=cs>.

Cizinci v České republice [online]. 2010 [cit. 2010-05-12]. Novinky. Dostupné z WWW: <<http://www.cizinci.cz/news.php?lg=1>>.

Český statistický úřad [online]. 2010 [cit. 2010-05-12]. Cizinci v ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>>.

Čeština pro cizince [online]. 2008 [cit. 2010-05-12]. Čeština pro cizince. Dostupné z WWW: <http://cestina-pro-cizince.cz/?hl=cs_CZ>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2006 [cit. 2010-05-12]. Referenční úroveň pro češtinu jako cizí jazyk. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/referencni-urovne-pro-cestinu-jako-cizi-jazyk>>.

Portál veřejné správy České republiky [online]. 2010 [cit. 2010-05-12]. Cizinec. Dostupné z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696/_s.155/9708?ks=882>.

Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzita Karlova v Praze [online]. 2006-2010 [cit. 2010-05-12]. Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzita Karlova v Praze. Dostupné z WWW: <http://ujop.cuni.cz/index_cs.php>.

Výzkumný ústav pedagogický [online]. 2010 [cit. 2010-05-12]. Aktuality. Dostupné z WWW: <<http://www.vuppraha.cz/>>.

Seznam příloh

- PŘÍLOHA 1: ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 2: ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 3: POSLECH V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 4: POSLECH V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 5: PSANÍ V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 6: PSANÍ V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 7: ODPOVĚDNÍ LIST S ŘEŠENÍM V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY**
- PŘÍLOHA 8: ODPOVĚDNÍ LIST S ŘEŠENÍM V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY**

PŘÍLOHA 1: ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY

Tato část má čtyři úlohy. Všechny odpovědi zaznamenejte do svého odpovědního listu.

ÚLOHA 1:

Čtete a pracujte s texty. Řešte úkoly 1 – 3. Správné odpovědi označte křížkem do svého odpovědního listu.

VZOR:

V knihovně

Hlavní vchod je dnes z důvodu rekonstrukce uzavřen. Pro vstup do knihovny použijte vchod z vedlejší ulice.

0) Dnes má knihovna zavřeno. ANO/~~NE~~

1) Kavárna U bílé kočky

- nekuřácká kavárna
- káva z celého světa
- denně čerstvé koláče a dorty
- otevřeno denně od 8:00 do 22:00

V kavárně je zakázáno kouřit. ANO / NE

2) V kulturním centru Oáza

Letní kurzy (červenec, srpen):

- počítačový kurz pro začátečníky
- kurzy angličtiny pro dospělé
- keramika pro děti a jejich rodiče
- kurzy vaření

Kulturní centrum nabízí v létě jazykové kurzy pro děti. ANO / NE

3) U lékaře

Zpráva pro pacienty

Tento týden od pondělí do středy máme otevřeno pouze do 11h.

Příští týden máme běžné ordinační hodiny:

Po – Pá: 7.00 – 12.00

Út a Čt: také odpoledne 14.00 – 19.00

Tento týden můžete jít k lékaři v úterý ve 14h.

ANO / NE

ÚLOHA 2:

Čtete a pracujte s texty. Řeše úkoly 4-5. Správné odpovědi označte křížkem do svého odpovědního listu.

VZOR: Jste na poště a potřebujete zaplatit složenku. Ke které přepážce půjdete?

Přepážka 1:	Příjem a výdej balíků Listovní služby Doporučené zásilky Obchodní psaní a balíky Kurýrní služba	Přepážka 2:	Listovní služby Peněžní služby SIPO Cenná psaní EMS
Přepážka 3:	Poštovní spořitelna Vklady a výběry Postkonto Postžiro	Přepážka 4:	Listovní služby Prodej dálničních známek Losy Fax

- a) Přepážka 1
- b) ~~Přepážka 2~~
- c) Přepážka 3
- d) Přepážka 4

4) Hledáte práci na dva měsíce, kterou můžete dělat doma. Který inzerát si vyberete?

Agentura Profi Nabízíme krátkodobé brigády – vše blízko Vašeho domova. Vhodné pro studenty i ženy na mateřské dovolené. Tel.: 723 655 655	Šance pro Vás Vydělávejte měsíčně až 30 000 Kč! Práce na PC v pohodlí vašeho domova. Pouze dlouhodobě! Tel.: 603 777 888
--	---

Práce doma

Nebaví vás každý den vstávat a chodit do práce? Pak je tato nabídka právě pro vás! Pracujte doma! Měsíc, dva nebo rok? Záleží na vás!
Kontakt: pracedoma@centrum.cz

Brigáda na červenec a srpen!

Pomocné práce v kanceláři v centru města! Práce na částečný úvazek!
Volejte: 724 540 450

- a) Agentura Profi
- b) ŠANCE PRO VÁS
- c) Práce doma
- d) Brigáda na červenec a srpen!

5) Chcete jet s přáteli na dovolenou v České republice. Chcete hodně sportovat a chodit do přírody. Kam pojedete?**www.naposlednichvili.cz**

Pobytové zájezdy do zahraničí!
Ubytování v apartmánech s terasou 200 m od pláže. Tenis, plážový volejbal, taneční Večery, fakultativní výlety.

www.dovolenavtuzemsku.cz

Tří- až pěti-hvězdičkové hotely s polopenzí nebo plnou penzí v českých a moravských městech. Kulturní večery, koncerty, výlety autobusem.

www.horskachata.cz

Víkend nebo týden v českých horách
Dvou- až pěti-lůžkové pokoje s kuchyňkou a sociálním vybavením.
Pěší turistika, možnost půjčení horských kol, jízda na koni.

www.lazenskepobyty.cz

Rehabilitační a relaxační programy, koupele, masáže. Konzultace s lékařem.
Ubytování v hotelech v centru města.

- a) www.naposlednichvili.cz
- b) www.horskachata.cz
- c) www.dovolenavtuzemsku.cz
- d) www.lazenskepobyty.cz

ÚLOHA 3:

Váš kamarád Hans Kurz z Rakouska ztratil ve vlaku zavazadlo. V 10.00 odjel z Vídně. Do Prahy přijel v 14.30h na nádraží Praha – Holešovice. Měl šedý kufr na kolečkách o rozměrech 70x45 cm. Na kufru byla jmenovka s adresou. V kufru měl také nový notebook HP. Zavazadlo bylo pojištěné proti ztrátě. Hans Kurz se narodil 30.9.1964 ve městě Salzburg. Pomozte mu vyplnit formulář.

Odpovědi 6-15 zaznamenejte do svého odpovědního listu. Využijte všech informací ze zadání.

Oznámení o ztrátě zavazadla		
Jméno:	<i>Hans</i>	
Příjmení:	<i>Kurz</i>	
Bydliště: Ulice a č.p.:	<i>Leopold Straße 15</i>	
PSC a město:	<i>1020 Wien</i>	
Stát:	<i>Rakousko</i>	
6) Datum narození:		
7) Místo narození:		
Číslo pasu:	<i>86739000321</i>	
Číslo vlaku:	<i>EC 172 VINDOBONA</i>	
Odjezd: místo:	<i>Vídeň – Südbahnhof Bstg.</i>	
8) čas		
9) Příjezd: místo:		
10) čas		
11) Detailní popis zavazadla: druh:		
12) barva		
13) velikost (v cm):		
14) Obsah zavazadla (věci v hodnotě nad 5000 Kč):		
15) Pojištění proti ztrátě zavazadla*:	ANO / NE	*(označte křížkem)
Datum:	<i>19.9.2008</i>	
Podpis:	<i>Hans Kurz</i>	

ÚLOHA 4:

Doplňte do textu k číslům 16-25 tato slova:

<i>Milý</i>		
manželkou	zahradě	saláty
vzít		svetr
	pivo	
narozenin	dort	dvacet.
	viděnou	

Správné odpovědi zaznamenejte do svého odpovědního listu.

(0).... *Milý* Dane,

chci Tě pozvat na oslavu svých 35. (16) Párty bude u nás na (17)
Odpoledne budeme grilovat kuřata a malé prasátko. Připravíme nějaké zeleninové a ovocné
(19) a samozřejmě velký (18) Večer se můžeš těšit na hudbu a tanec.
Budeme pít výborné moravské víno a české (20)
Pozvala jsem asi (21) lidí. Budu ráda když přijdeš se svou (22) Ráda ji konečně
poznám.

Těším se tuto sobotu ve 13 hodin na (23) !

Anežka

P.S.: A nezapomeň si (24) pohodlné oblečení a nějaký teplý (25) nebo mikinu na
večer.

PŘÍLOHA 2: ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY

ÚLOHA 1

Čtete text a vyberte 1 správné řešení pro úkoly 1 – 6. Číslo 0 je příklad.

Nabízíme pokoje pro jednoho nebo pro 2 studenty v bytě 3+1 bez balkonu. Společná je kuchyň, WC a koupelna. V obývacím pokoji je nábytek, televize a internet. Potraviny jsou asi 5 minut pěšky. V centru Brna, 6 000 Kč/pokoj měsíčně. Volejte denně 13:00 – 17:00 na telefonní číslo 541 325 612.

Příklad:

0. Kdo může v bytě bydlet?

- a. Rodina a malé zvíře
 - b. Mladá rodina
 - c. Důchodci
 - d. Studenti**
-

1. Kolik studentů může bydlet v jednom pokoji?

- a. Tři
 - b. Jeden až tři
 - c. Dva nebo tři
 - d. Jeden nebo dva
-

2. Co v bytě není?

- a. Kuchyň
 - b. Obývací
 - c. Internet
 - d. Balkon
-

3. Kde je ten byt?

- a. V Brně
 - b. v Praze
 - c. Blízko Brna
 - d. Blízko Prahy
-

4. Co je blízko bytu?

- a. Restaurace
 - b. Obchod s jídlem
 - c. Zastávka tramvaje
 - d. Zastávka autobusu
-

5. Kolik korun musíte každý měsíc platit za pokoj?

- a. Pět tisíc
 - b. Šest tisíc
 - c. Sedm tisíc
 - d. Čtyři tisíce
-

6. Chcete odpovědět na inzerát. Kdy tam můžete telefonovat?

- a. Ráno
 - b. Dopoledne
 - c. Odpoledne
 - d. V sedm hodin
-

ÚLOHA 2

Čtěte texty a vyberte 1 správné řešení pro úkoly 7 – 11. Číslo 0 je příklad.

Příklad:

<p>Lékárna U Apolináře pondělí – pátek: 9.00 – 18.00 sobota: 10.00 – 12.00 neděle: zavřeno</p>
--

0. Která informace je správná?

- A. Do té ordinace můžete jít k zubaři.
 - B. V tom obchodě můžete nakupovat jídlo.
 - C. Do té lékárny můžete jít v neděli dopoledne.
 - D. Do té lékárny můžete jít v pondělí dopoledne.**
-

<p>Knihkupectví Bílý kůň</p>

<p>Knihy a časopisy pro děti a pro dospělé!</p>

<p>Od 25. 6. do 28. 6. sleva 20 % na všechny knihy</p>
--

7. Která informace je správná?

- V obchodě Bílý kůň je třicet procent sleva
 - V obchodě Bílý kůň máte 25. května slevu
 - V obchodě Bílý kůň si můžete koupit knihy
 - V obchodě Bílý kůň neprodávají knihy pro děti
-

Autoškola Prošek & syn

Intenzivní kurzy – řídičské průkazy pro osobní auta.

Kurzy na 2, 3 nebo 4 týdny v červenci, srpnu a v září.

Informace na www.autoskola-prosek.cz nebo na telefonu 775 916 748.

8. Která informace je správná?
Můžete mít kurz na pět týdnů
Do té autoškoly můžete chodit v zimě
Do té autoškoly můžete chodit v červnu
Do té autoškoly můžete volat pro informace
-

Mgr. Dana Šovanová, učitelka angličtiny a češtiny pro cizince

Adresa do práce: Pražská 265/5, 359 01 Ostrava 2

Telefon: +420 596 369 854

Mobil: +420 777 568 231

E-mail: dana.sovanova@volny.cz

9. Která informace je správná?
Dana nemá e-mail
Dana pracuje v Praze
Dana učí němčinu v Ostravě
Dana je učitelka cizích jazyků
-

Dárkový kupon pro Janu Veroňkovou

sleva 20 % na sportovní oblečení.

Sportovní centrum SC, Karlovarská 2, Praha 5

V centru nově otevřeno:

sauna, solárium a bazén.

Telefon: +420 222 431 330, www.sc.cz

10. Která informace je správná?
Jana dostala slevu do sportovního centra v Karlových Varech
Jana dostala slevu do sportovního centra v Karlovarské ulici
Jana dostala slevu do každého sportovního centra v Praze
Jana dostala 20% slevu na saunu, solárium a bazén
-

POTRAVINY TATAK

Pondělí – pátek: 8.00 – 12.00, 13.00 – 19.00

Sobota: 9.00 – 11.30

Neděle: zavřeno

Od 20. 6. do 27. 6. zavřeno – dovolená

11. Která informace je správná?
V obchodě Tatak můžete nakupovat od pondělí do soboty
V obchodě Tatak můžete nakupovat o víkendu odpoledne
V obchodě Tatak můžete nakupovat 21. června
V obchodě Tatak můžete nakupovat každý den

ÚLOHA 3

Čtete texty 12 – 15 a pak vyberte správný obrázek A – E pro každý text. Pozor, máte 4 texty, ale máte 5 obrázků. Nebudete potřebovat 1 obrázek. Text 0 a obrázek F jsou příklad.

0.

Univerzita Karlova nabízí nové jazykové kurzy češtiny pro cizince, obchodní angličtiny a dalších 10 jazyků. První hodina je zdarma! Volejte 222 909 557.

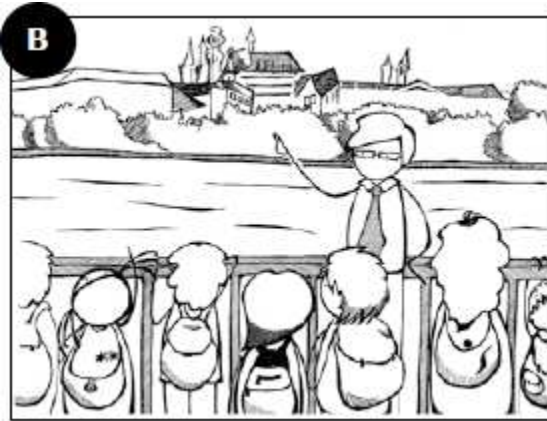
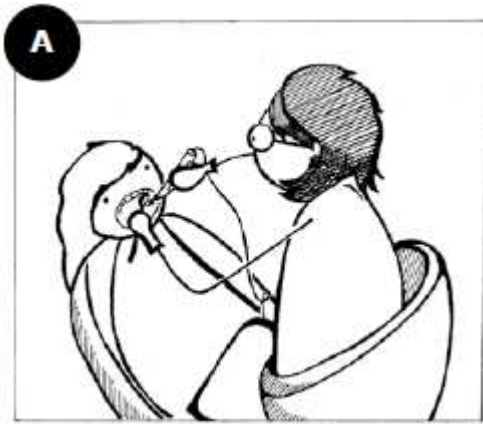

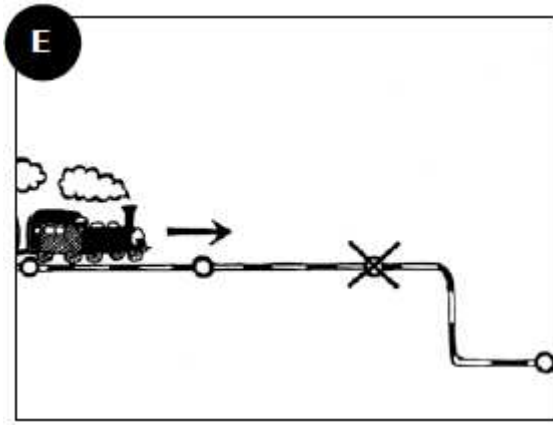
12. Dostavte se na kontrolu k zubní lékařce MUDr. Pavelkové v úterý 27. 5. v 10:15.

13. POZOR! Ve dnech 24. – 28. 10. NEBUDOU osobní vlaky z Prahy do Kolína zastavovat v Čelákovících. Stanice Čelákovice bude uzavřena.

14. Vážení rodiče, v pondělí 4. 9. pojedou třídy 1.A a 1.B na výlet do Prahy. Cena: 100 Kč. Odjezd v 8:30 od školy. Děkuji. Jiří Brabec Ředitel

15. Obchodní dům Alfréd nabízí o víkendu 25. – 26. 7. slevu na všechno letní oblečení (trička, sukně, šaty, šortky a další). Otevřeno: 8:00–18:00.

ÚLOHA 4

Čtete text a doplňte slova A - F. Pozor, musíte doplnit 5 slov, ale máte 6 slov. Nebudete potřebovat 1 slovo. Číslo 0 a řešení G jsou příklad.

POZVÁNKA

Moji milí 0. *kamarádi*,

zvu Vás v pátek dvacátého **16.** ____ na oslavu svých narozenin.

Budeme tam až do 12 hodin.

Oslava bude **17.** ____ restauraci U Kotvy, Mánesova ulice 23, Brno 2. Jede tam tramvaj

18. ____ 6 a 18, zastávka Újezd. **19.** ____ je hned vedle zastávky.

20. ____ na Vás čekat v 19.00 hodin.

Těším se,

Tomáš Klempř

A: číslo

B: Budu

C: v

D: listopadu

E: Restaurace

F: Pozval

G: ~~kamarádi~~

PŘÍLOHA 3: POSLECH V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY

Tento test má tři části. Uslyšíte krátké dialogy, hlášení a zprávy. Mezi jednotlivými texty jsou krátké pauzy. Ke každému textu je jedna úloha. Přečtěte si vždy nejprve úlohu a potom poslouchejte text. Správnou odpověď označte křížkem. Na závěr máte 3 minuty na dokončení a kontrolu. Napište všechna řešení do svého odpovědního listu.

I. Dialogy: Označte křížkem X a, b, c.

Každý text uslyšíte **dvakrát**.

1. Jaké boty si zákaznice koupila?

- a) Červené – velikosti 38. b) Červené – velikost 39. c) Žádné.

2. Co paní ztratila?

- a) Kolo. b) Občanský průkaz. c) Pas.

3. Kolik vstupenek muž kupuje?

- a) Dvě dospělé a tři dětské. b) Dva dospělé a dvě dětské. c) Jednu rodinnou.

4. Jaké číslo má pokoj pana Beránka?

- a) 23 b) 203 c) 230

5. Kde dostane muž nový řidičský průkaz?

- a) Na sociálním úřadě. b) Na pracovním úřadě. c) Na oddělení osobních dokladů.

II. Hlášení: Označte křížkem X ANO nebo NE .

Každý text uslyšíte **jednou**.

-
6. Vlak EuroCity 108 Comenius má půl hodiny zpoždění.	ANO / NE
7. Učebnice prodávají ve druhém patře.	ANO / NE
8. Posilovna je otevřena od 8h do 22h.	ANO / NE
9. Anička Chaloupková čeká na svou babičku na informacích.	ANO / NE
10. Od 1. do 5. listopadu je uzavřen východ ve směru poliklinika.	ANO / NE

III. Zprávy: Označte křížkem **X** a, b, c nebo d.
Každý text uslyšíte **dvakrát**.

11. Pohovka stojí:

- a) 4 200 Kč.
- b) 4 500 Kč.
- c) 4 900 Kč.
- d) 4 020 Kč.

12. Paní Straková musí být doma:

- a) dnes mezi 8 – 11h.
- b) dnes dopoledne.
- c) zítra odpoledne.
- d) zítra mezi 8 – 11h.

13. Pavlína musí jet:

- a) tramvají č. 5 a autobusem č. 190.
- b) tramvají č. 15 na konečnou.
- c) tramvají č. 15 a autobusem č. 190.
- d) autobusem č. 119 na konečnou.

14. Bezplatná linka bankovního servisu je:

- a) 900 20 55.
- b) 900 55 20.
- c) 900 95 20.
- d) 500 55 20.

16. Jakub může přijít k Tomáši:

- a) v úterý kolem šesté večer.
- b) v úterý odpoledne.
- c) ve čtvrtek kolem šesté večer.
- d) dnes odpoledne.

Nyní máte 3 minuty na dokončení a kontrolu. Nezapomeňte napsat všechna řešení do svého odpovědního listu.

Konec části porozumění vyslechnutému textu. Odložte tužky, odevzdejte test a odpovědní list.

PŘÍLOHA 4: POSLECH V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY

ÚLOHA 1

Poslechněte si 5 dialogů. Každý dialog uslyšíte 2x. Pak vyberete 1 správné řešení pro úkoly 1 – 5. Číslo 0 je příklad.

Příklad:

0. V kolik hodin přijde Jana?

- a. ve čtyři
 - b. v pět
 - ~~c. v osm~~
 - d. v devět
-

Teď si přečtete úkoly 1 – 5. Máte na to 1 minutu.

3. Kde je lékárna?

- a. U pošty
 - b. U nádraží
 - c. U náměstí
 - d. U supermarketu
-

4. Kolik stál oběd?

- a. 167 korun
 - b. 114 korun
 - c. 125 korun
 - d. 122 korun
-

5. V kolik hodin začíná Markéta pracovat?

- a. V osm hodin
 - b. V devět hodin
 - c. V deset hodin
 - d. V jedenáct hodin
-

6. Kdy má David narozeniny?

- a. 24. července
 - b. 24. června
 - c. 10. července
 - d. 10. června
-

7. Co bolí Renatu?
- a. Noha
 - b. Břicho
 - c. Ruka
 - d. Hlava
-

ÚLOHA 2

Poslechněte si 5 textů. Každý text uslyšíte 2x. Pak vyberete 1 správné řešení pro úkoly 6 – 10. Číslo 0 je příklad.

Příklad:

0. Kolik stojí odpoledne vstupenka pro děti?
- a. 22 Kč
 - b. 80 Kč
 - c. ~~100 Kč~~
 - d. 130 Kč

Ted' si přečtete úkoly 6 – 10. Máte na to 1 minutu.

8. Kde bude lékárna?
- a. V přízemí
 - b. V 1. patře
 - c. Ve 2. patře
 - d. Ve 3. patře
-

9. V kolik hodin odjede vlak?
- a. V 18:10
 - b. V 18:15
 - c. V 18:25
 - d. V 18:50
-

10. Kolik stojí kilo hrušek?
- a. 19 Kč
 - b. 15 Kč
 - c. 22 Kč
 - d. 25 Kč
-

11. Kde mají volné pokoje?
- a. V hotelu
 - b. V kempu
 - c. V hostelu
 - d. V penzionu
-

12. Kdy bude pršet?
- a. V pondělí
 - b. V pátek
 - c. V sobotu
 - d. V neděli
-

ÚLOHA 3

Podívejte se na tabulku, kde vidíte příklad – dialog 0. Poslechněte si dialog 0. Podívejte se na správné řešení – 1 místo, kde spolu osoby mluví.

Příklad:

Dialog 0 – místo

A)	Ve vlaku
B)	Na recepci
C)	V obchodě
D)	Na poště
E)	Na nádraží
F)	V divadle
G)	V kině
H)	V restauraci

Ted' si poslechněte 5 dialogů. Každý dialog uslyšíte 2x. Pak vyberete 1 správné řešení – 1 místo (A, B, C, D, E, F, G, H), kde osoby mluví. Pozor, uslyšíte 5 dialogů (11 – 15), ale v tabulce je 8 míst.

Nejdříve si přečtete možnosti A – H u dialogů 11 – 15. Máte na to 1 minutu.

Dialog 11 – místo _; Dialog 12 – místo _; Dialog 13 – místo _; Dialog 14 – místo _;

Dialog 15 – místo _.

A)	Ve vlaku
B)	Na recepci
C)	V obchodě
D)	Na poště
E)	Na nádraží
F)	V divadle
G)	V kině
H)	V restauraci

ÚLOHA 4

Poslechněte si 5 dialogů. Každý dialog uslyšíte 2x. Pak napíšete 1 správné číslo (1, 2, 3, 4, 5, ...) pro úkoly 16 - 20. Číslo 0 je příklad.

0. Žena kupuje 20 deka šunky.

Ted' si přečtete úkoly 16 – 20. Máte na to 1 minutu.

16. V pondělí zavírají v/ve ____ hodin/ hodinu/hodiny.

17. Nové číslo Evy je 723 ____ 520.

18. Na polikliniku jede autobus číslo ____ .

19. Pan Horák se narodil ____ října.

20. Malý slovník stojí ____ korun.

PŘÍLOHA 5: PSANÍ V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY

Manželé Ivanovovi z Ruska potřebují vaši pomoc. Chtějí rychle koupit rodinný dům. Napište e-mail do realitní kanceláře a popište, jaký dům hledáte.

- lokalita (Praha, ale ne v centru)
- velikost (Ivanovovi mají tři malé děti, babičku a psa)
- co musí dům mít (maminka ráda vaří, děti rády plavou, babička miluje květiny, rodina má dvě auta)
- cena (max. 7 mil. Kč)

Ke každému bodu napište jednu až dvě věty (asi 30 slov) na svůj odpovědní list.

PŘÍLOHA 6: PSANÍ V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY

ÚLOHA 1

Andrea Svobodová se chce učit německy. Musí vyplnit formulář jazykové školy Progres. Jak vyplní Andrea Svobodová formulář?

Andrea Svobodová
Adresa: Vinohradská 39, 120 00 Praha 2
Telefon: 776 723 853
E-mail: andrea.svobodova@seznam.cz

Jazyková škola Progres
Jméno:
Příjmení:
Adresa – Ulice:
PSČ: 120 00
Město:
Telefon: 776 723 853
E-mail:

PŘÍLOHA 7: ODPOVĚDNÍ LIST S ŘEŠENÍM V PRVNÍ VERZI ZKOUŠKY

ČÁST I: Čtení s porozuměním

Úloha

1

1	ANO	NE
2	ANO	NE
3	ANO	NE

Úloha

2

4	a	b	ε	d
5	a	ε	c	d

Úloha

3

6	30.9.1964
7	Salzburg
8	10.00h
9	Praha - Holešovice
10	14.30h
11	kufr na kolečkách / kufr
12	šedá
13	70 x 45 cm
14	notebook HP / notebook
15	ano

Úloha

4

16	narozenin
17	zahradě
18	saláty
19	dort
20	pivo
21	dvacet
22	manželkou
23	viděnou
24	vzít
25	svetr

Hodnocení: á 1b. (celkem 25 bodů)

ČÁST II: Porozumění vyslechnutému textu

Dialogy

1	a	b	e
2	a	b	c
3	a	b	e
4	a	b	c
5	a	b	e

Hlášení

6	ANO	NE
7	ANO	NE
8	ANO	NE
9	ANO	NE
10	ANO	NE

Zprávy

11	a	b	c	d
12	a	b	c	e
13	a	b	e	d
14	a	b	c	d
15	a	b	e	d

Hodnocení: á 1b. (celkem 15 bodů)

PŘÍLOHA 8: ODPOVĚDNÍ LIST S ŘEŠENÍM V AKTUÁLNÍ VERZI ZKOUŠKY

Čtení s porozuměním

Úloha

1

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 je příklad.

0	A	B	C	D
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D

Úloha

2

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 je příklad.

0	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D

Úloha

3

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 a řešení F jsou příklad.

0	A	B	C	D	E	F
12	A	B	C	D	E	
13	A	B	C	D	E	
14	A	B	C	D	E	
15	A	B	C	D	E	

Úloha

4

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 a řešení G jsou příklad.

0	A	B	C	D	E	F	G
16	A	B	C	D	E	F	
17	A	B	C	D	E	F	
18	A	B	C	D	E	F	
19	A	B	C	D	E	F	
20	A	B	C	D	E	F	

Poslech s porozuměním

Úloha

1

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 je příklad.

0	A	B	C	D
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

Úloha

2

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 je příklad.

0	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

Úloha

3

Označte křížkem (X) 1 správné řešení. Číslo 0 a řešení H jsou příklad.

0	A	B	C	D	E	F	G	H
11	A	B	C	D	E	F	G	H
12	A	B	C	D	E	F	G	H
13	A	B	C	D	E	F	G	H
14	A	B	C	D	E	F	G	H
15	A	B	C	D	E	F	G	H

Úloha

4

Doplňte 1 číslo. Číslo 0 je příklad.

0	20
16	4
17	619
18	12
19	29
20	200